



ریالہست جاسوس

(طنز و لہجہ کیسی)

فیضان اللہ تراب

۱۹۹۳ لمبریز کال

Ketabton.com



ريالپست جاسوس

(د طنزونو او لنډو کيسو ټولگه)

حفيظ الله تراب

۱۳۹۴ ل کال



کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: ریا لېست جاسوس

لیکوال: حفیظ الله تراب

خپروندی: د افغانستان ملي تحریک، فرهنگي خانګه

وېبپاڼه: www.melitahrik.com

دیزاینګر: ضیاء ساپی

پښتۍ دیزاین: فیاض حمید

چاپ شمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپ کال: ۱۳۹۴ ل کال / ۲۰۱۵ م

د تحریک د خپرونو لړ: (۴۲)

یادونه: د چاپ حقوق له ملي تحریک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسوولیت لیکوال پورې اړه لري.

لړلیک

مخ

سرلیک

۱.....	اودسونه
۴.....	ایډوکسي که ماډرن شیطانبزم
۸.....	ببر برېت
۱۲.....	بې مانا غزل
۱۶.....	پلاستيکي زمري
۲۲.....	تاکتيکي شاه ته تگ
۲۵.....	د اخرت محاکمه
۲۸.....	د پنجاب امام
۳۳.....	د جونگرې بيرغ
۳۷.....	د جشن درواغ
۴۲.....	د خرو راتلونکې
۴۶.....	د شاعري تباهي
۵۱.....	د شرافت حراميتوب
۵۶.....	د غم خوشالي
۶۱.....	د گرداړي کوټ
۶۶.....	د مفتي داړې

د درواغو بوساړې.....	۷۶
د کمود فرياد.....	۷۹
رښتيني ستاينليک.....	۸۲
ريالېست جاسوس.....	۸۷
زه خو ماستر يم.....	۹۳
زه ښکلې پټاقي يم.....	۹۸
سلاکاري يانې پساتېزم.....	۱۰۴
شامي قبر.....	۱۰۷
لاله‌هنده مخلوق.....	۱۱۳

د تحريك يادښت

د افغانستان ملي تحريك د (۱۳۹۳ ل) كال په پيل كې له خپلو گرانو هېوادوالو سره ژمنه كړې وه چې د دې كال په بهير كې به (شل عنوانونه) بېلا بېل ديني، علمي، ادبي او ټولنيز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې كوي. ملي تحريك دا ژمنه د ياد كابل د كب پر (۲۸) مه نېټه پوره او د يوې پرتمينې غونډې په ترڅ كې يې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې كړل. ملي تحريك په ياده غونډه كې ژمنه وكړه چې د (۱۳۹۴ ل) كال په بهير كې به انشاء الله د خداى (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې كوي. طبيعي خبره ده چې دا اسانه كار نه دى، ډېر زيات زيار او زحمت ته اړتيا لري، خو ملي تحريك ټينگ هوډ كړى چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملى كوي. دا اثر چې ستاسو په لاس كې دى د همدې (سل عنوانونو) ژمنه كړو اثارو له جملې څخه دى، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحريك هيله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې گټه پورته كړي. ملي تحريك له ټولو هغو ليكوالو، ژباړونكو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندويانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهير كې يې يو بل سره مرسته او ملگرتيا كړې او دا فرهنگي بهير يې بريالى كړى، د زړه له كومې مننه كوي او كور وداني ورته وايي.

د هېواد د فرهنگ د ښېرازۍ په هيله

د افغانستان ملي تحريك فرهنگي خانگه

اودسونه جنتونه

دا نو کومه توره نه ده، چې موږ خپل کورونه، خپلوان، دفتر، بازار، ډوډۍ يا لوی لوی شيان پېژنو، خو له هغې ناخبره یو، چې به لږ سوچ سره هم پېژندل کېدای شي، زه ساینس او ټېکنالوژي نه یادوم، له هغې نه خو به تر قیامتې بهې برخې او ناخبره یو، د چرګ یې د مالګې له خټلو سره څه؟!

خو د خواشینۍ ځای دا دی، چې زموږ لوی لوی سیاسي غټ سړي لاپه دې نه پوهېږي، چې زه پر کومه روان یم او یا هم تګ همداسې وي؟!

که دغو خلکو لازمه پېژندلای، نو تا او خدای اوس به موږ همداسې وږې، تږي، اړ او د خدای په قهر ککړ وای؟! زموږ دا هر څه داسې په یاد دي، لکه پرون چې تېر شوي وي. د ثور کودتاه چې وشوه، نو پلویانو یې بهې له ترینګلو شعارونو، وژنو او هوایي خبرو بل څه نه

لرل دوی په خپله لار کې دومره افراط کاوه، لکه مارکس چې د دوی شاگرد او ټولنه یې تر شوروي اتحاد هم کمونېزم ته ډېره مناسبه وي. د روسانو په راتگ سره یې خلك لاوترهول او خبره دې ته ورسېده، چې هېواد لوتې لوتې او د بربادۍ پر گړنگ ودرېد.

تر هغوی وروسته چې د مجاهدينو په نامه د ناخوالو، سقاوت او نادودو کوم سیريالونه پيل شول، نو د اسلام په تاريخ کې به ساری نه لري.

ورپسې طالبان هغه گلونه وو، چې د دې دردېدلي ملت نه یې هغه د ساه ایستلو واک هم واخیست. ډېر ارزښتونه یې درې وړې او یو توریالی ولس یې په خنثی مشکل موجود بدل کړ.

د خدای کارونه وو، د ډېموکراسۍ مصنوعي ناوې د لوېدیځ پر اوږو راوړل شوه. دغې ناوې ته ډېرو داسې ټټر وواهه، لکه سل کاله یې چې نیکونو په فرانسه او یاهم لندن کې د دغه ارمان د پلي کولو لپاره تېر کړي وي. د دغې ناوې لباس او گانې دومره ارزښتمنې وې، چې د پاللو پر ځای یې په چور او تالان بسم الله پيل شوه. د دې پیر سیاستوالو او ډلو یې دا ناوې داسې برېښه کړه، چې اوس یې پټولو ته حیران دي. هغوی نه دا چې دا خوارکۍ ناوې په خپلو نادودو سپکه سپانده کړه، بلکې ټول ولس یې پر یوې داسې موږ ودراره، چې نن ورځ نه وروسته او نه مخکې تلای شي

دلته راته خپلو سیاستوالو نادودو او نالوستیو هغه د ملک صیب کیسه رایاده کړه، چې د مقعد لغت یې نوی زده کړی و، خو له څو ورځو راهیسې یې دې ته سودا وه، چې څنگه او په کوم ځای کې یې استعمال کړي. اخر پرې خدای مهربانه شو او بله ورځ چې د خلکو سره په یوې جرگه کې ناست و، نو لومړی یې یو اکت وکړ، بیا یې په لوړ غږ خلکو ته مخ راواړوه او په داسې حال کې چې خپله د مسواکه گوته یې په غوږ کې دننه کړې وه، وویل:

- که ستاسې اجازه وي، دا مقعد مې لږ گروم!

له دې سره خلک حیران او ځینو وخنډل، خو یوه په کې وویل:

- ملک صیب! لغت دې سهي، خو ځای دې غلط کړی دی!!

همدا ټوکه زموږ د ولس او خلکو سره د روانې لاجو مشرانو او چلوونکو پیل کړې ده، نه د دېموکراسۍ پلویان په دې پوهېږي، چې په دې خاوره کې څه لوبې روانې او لار اتلونکې دي او نه هم د اسلام په نامه جنگېدونکي په دې پوهېږي، چې زه د چا لپاره جنگېږم؟! دغو نوابغو ته په کار ده، چې لومړی اصلي ځایونه وپېژني او بیا دې د دې خاوري د اصلي دښمنانو پر وړاندې توره راواخلي، د خپلو خلکو په وینو اودسونه او بیا جنتونه گټل خو له عقله لرې خبره ده!!

ایډوکسي که مادرن شیطانېزم

امریکایانو ته موږ هغه د یعقوب (ع) د زمانې خلک ښکارو، خو که له رښتیاو سترگې پټې نه شي او تاسې کله په سهار موده کې د پل خشتې د جومات تر څنگ تېر او خلکو ته وگورئ، نو راساً به مو د یوسف (ع) ایرانی سیریا ل سترگو ته ودرېږي او ډېری افغانان به درته په کړو وړو کې کټ مټ د هغه، هغه فلمي وروڼه ښکاره شي.

دا خبره په ښکاره سهې غونډې ښکاري، خو په حقیقت کې په دې روغه نه ده، چې په اوس وخت کې هر افغان، موټر، موبایل، تلوېزون او نور ډېر لږ لږ پېژني، خو د غریبۍ دې رنگ ورک شي، د انسان پر معنویاتو څه چې د بدن پراناتومی یې هم ناوړه گوزارونه کوي.

څه خو د امریکایانو خپل نظر و او څه هم ځینو چالاکو افغانانو موږ هغوی ته داسې وروپېژندلو، چې باید موږ ته هر څه له الف، ب نه پیل شي.

د دغو کارونو په لړ کې یو هم د ایډوکیسۍ په نامه فعالیت دی، چې له څو کلونو را په دېخوا یې په هېواد کې چارې پیل کړي او گڼې موسسې همدې ته ناستې او تر دې نامه لاندې زموږ نومونه باسي.

د ایډوکیسۍ لغوي مانا ده، وکالت، حق غوښتنه او اوس دلته په دري ژبه کې په دادخواهۍ مشهوره ده. د دې مسلك کارکوونکي ډېری د پاڅه عمر خاوندان او هغه د چا خبره ډېر پاڅه پتیر خلک دي. که په جلسه کې ورسره څوک کېني، نولومړني څو ساعتونه به مو ورسره په عجیبه چوپتیا کې تېر او ورپسې خبرو ته یې چې وگورئ، نو بیا به هم ورته حیران شئ. د بېلگې په توگه، دوی به ووايي، چې څنگه مو خوبه ده، چې راروانه اونۍ کې د ولسمشر سره د هوا د ککړتیا په برخه کې وگورو؟ له دې سره به د خلکو د تنفسي سېستم نه دفاع وکړو. د دې خبرې تر کولو وروسته به د ناستې ټول گډونوال ووايي: یاره عجیب نظر مو ارشاد کړ. په همدې توگه ولسمشر سره د لیدو کسان وټاکل شي او وروسته یې د لیدلو مبارزه پیل شي.

زما سره پوښتنه دا ده، چې د هر کار لپاره په هر هېواد کې یوه مسووله اداره وي. که چېرته یې مشر یا مسوولین په کار پوه او خدمتگار خلک وي، نو بیا پردی جرابه کې پښه منډل خو ډېر بې مناسبه کار دی. که دوی دا استدلال کوي، چې موږ په هغه صورت

کې دا کار کوو، چې هغوی یې ونه کړي. په دې وخت کې بیا هم دا د حکومت وجیبه ده، چې باید د خپلو چارو څارنه وکړي.

نورو انسانانو ته د دوی تعلیمات د بېلګې په توګه داسې دي، چې انسان باید اوبه وڅښي، ولږه ښه شی نه دی، ښه خوراک سخت خوند کوي، یا په اونی کې یو ځل ښه چکر وهل او بیا کړایان او انار خوړل ګوره ښه کار دی. په دې ځای کې یوه کیسه رایاده شوه: وایي یو وخت په یوه غریزه سیمه کې څو کسه ناست او د ماښام د لمانځه وخت و. په دې کې له لرې نه یو مسافر رابښکاره شو، چې سپینې جامې یې اغوستې وې. چې راوړسېد، نو سلام یې وکړ، ناستو کسانو کې یوه نورو ته مخ ورواړاوه:

- دا دی ملا صیب راغی، جمعه به راکړي. مسافر خوارکی هم له شرمه مخکې شو، جمعه یې په تېلو تېلو ورکړه، خو تر لمانځه وروسته دعا یې زده نه وه. مسافر لاسونه لپه او په لوړ غږ یې وویل: - ښه، ښه دي، ټول یې پېژني او څوک چې بد کوي، تر هغه به لوی بې ناموسه او دوس نه وي.

د پورته کیسې په پام کې نیولو سره که د هغوی تعلیماتو ته وکتل شي، نو په دې خبرو خو د نن وخت یوه تعلیم یافته شادو هم پوهېږي. بیا نو په هغه او دغو خبرو د وخت او پانګې لګول د څه لپاره؟!

خو د ایډوکیسې تر ټولو د فکر وړ فعالیت دا دی، چې یوه ځوانه جنۍ تنبیه کړي تر څو د خپل پلار یا مشر ورور نه خپل حقوق باید

په څومره کلک سترگۍ وغواړي؟! او یا هم انرپور کولای شي، چې ناروغې ځوابنې ته ووايي، چې چټک ځان ته چای پخپله تیار کړه او یا دې هم سر په سرو اوبو پرېمینځه، زه اوزگار نه یم.

د دوی د دې ټولو هلو ځلو سره یادې ادارې نه شي ثابتولای، چې دوی دې چا ته خپل حق اخیستی وي، بلکې د خلکو حقونه ورځ تر بلې تر پښو لاندې کېږي. په پخوا وختونو کې نه ایډوکیسي وه او نه میډوکیسي، خو چې نظام، نظام و، هر چا خپل حق پخپله اخیستی شو.

آیډوکیسي ښایي په لوېدیزه نړۍ کې خپل ارزښت ولري، خو زموږ په ټولنه کې پرته له شخړو او جنجالونو د رامنځ ته کولو نه نورې پایلې نه لري، ټولنیز ارزښتونه له منځه وړي او په هر کور کې یو د بل غوښتو ته په تدریجي ډول کېږي، ځکه نو دلته پرته له یو ماډرن شیطانته بل مفهوم نه شي لرلای.

بیر بریت

یاره هغه ورځې چې مې اوس هم رایا دې شي، نو زړه کې ووايم، چې رښتیا موږ د سین د کاڼو غوندي کلک او سولیدلي یو. د دنیا کومې نادودې وې، چې ومو نه لیدې؟!

سره له دې چې د پېښور د کلونو پر مهال د مېرې غوندي بې ازاره وو، لاره به مو پوکوله او پرې تللو به، خو که به میاشت نیمه کې د هغه ځای پر پولیسو خدای وربرابر کړو، نو د پولیس لوري ته غوږ به مو له وېرې رپیدا پیل کړه. که ور و به دې کتل، نو په دې به یې نیولې، چې ولې دې راوکتل او که به دې نه ورکتل، زړه کې به مو ویل، چې ور ونه گوري، نو د بل څه گومان به درباندي وکړي، بیا دې هم نه پرېږدي. لنډه دا په کتلو او نه کتلو دواړو کې په غم اخته وو. زما د یوه ملگري خبره هغه وخت هم د کاڼي کرښه وه، هغه به ویل:

که نوره هېڅ گناه هم درکې نه وي، نو د پېښور پولیس درته دا بانه کوي، چې پوزه دې ولې پيټه او یا یې سر نری دی. زر شه تانې ته ځو.

موږ په هغه زور او قوت چې مو درلود، له یوه غونجي او پوډري غوندي پولیس سره دا استدلال هم نه شو کولای، چې هلکه ستا یې زما د پوزې د سر او یا نرې غوږ پورې څه؟!

بس همدا گناه مو وه، چې موږ یې پردي گڼلو او په پردي وطن کې د انسان عزت نه وي.

یو وخت داسې راغی، چې ډېره موده د پېښور د پولیسو له شره خدای په امان کې ساتلی وم، په ښار کې روان وم، زړه کې مې وویل، ډېر وخت کېږي، نیولی یې نه یې، راځه نن خو په پولیسو ځان پخپله ونیسې. له نېکه مرغه یو ځوانجوکی پولیس په ارت زاړه پتلون کې د جوارو د پټي د هغه گوډاګي غوندي ولاړ و. کله چې یې له څنگه تېرېدم، نو په متبسم انداز مې وروکتل. له دې سره یې په تروه تنډه وویل:

هلکه کابلیه ودرېږه!

ودرېدم او هغه په پلټنه پیل وکړ. لاسونو ته مې په ځیر د دې لپاره ورکتل، تر څو په کوم جیب کې مې چرس وانچوي. چې څه یې ونه موندل، نو په تونده لهجه یې وویل:

سه کار کی؟

په نرمۍ مې ورزیاته کړه:

ډاکټر یم.

له دې سره یې په ریشخند ځواب راکړ:

یار مهاجر به څه یې او ډاکټر به یې څه یې؟!

خدای شته په دې سپکاوي ډېر خپه شوم، د تللو پر وخت مې لږ بد
بد وروکتل. خو هغه راته د یوه جنگسالار په توګه وویل:

راګوره مه، چې اوس به دې تانې ته بوځم. د تانې د غږ په اورېدو
مې دوه خپلې او دوه پردۍ کړې.

د هماغې ورځې پر ماسپښین جلال اباد ته راوړسېدم. تلوېزون نوی
فعال شوی و، د مرکې بلنه یې راکړه. د خپرونې پر وخت د کوربه د
ټولو پوښتنو پر مهال به مې د هغه پولیس خبرې سترګو ته درېدې،
ما ته د هغه او د دې ځای په غبرګون کې د اسمان او غره هومره
توپیر جوت شو. په همدې ورځ زه یو بې رتبې پولیس هلته توهینولم
او په خپله خاوره کې مې دومره درناوی کېده، چې د یوه معزز
مېلمه په څېر یې زما هرکلی وکړ. ځکه نو وایم چې پردۍ کټ تر
نیمو شپو او تیږه پر خپل ځای درنه ښکاري. سبا به تاسې سره هم
داسې چلند کېږي، که نور هېڅ نه وي، نو په دې به مو ونیسي، چې

سمه ده، ږیره خو دې اوږده، خو دا برېت دې ولې بیر دي؟! کابلیه
مخکې شه!

نو ځکه وایم، چې نور راځه! گوره ما ډېر برېتور او تورزن ولیدل،
چې په پای کې د خپلو خوشباوریو له امله له اوږدو برېتونو نه پر دیو
خلاص او د هغوی هر څه یې لنډې بوچي او ډېر لویان یې ډېر
کوچني کړل!!

بې مانا غزل

د ژوندانه په روانو غمونو کې چې اوس هم کله هغه ورځ راياده شي،
نوله ځانه سره يوه بې غږه خندا وکړم. له دې سره مې زړه سپک
شي. کور يې اباد دا د هماغو بڼاغلويو برکت دی، چې تراوسه يې
پرته له کومه فيسه د بودۍ په خندا عادت کړی يم.

په لومړيو ورځو کې خو مې کله هم دې ته زړه نه بڼه کاوه، چې زه
دې سټېج يا دريځ ته پورته شم، پوخ پتير دې شم او بيا دې په خاص
مکر په شعر ويلو پيل وکړم، دا کار پوره سپين سترگي غواړي، له
تاسې څه پرده، دا جرئت راکې نه و او نه شته.

ما دا هم اورېدلي وو، چې که څوک خپله کومه کيسه يا غزل د دغو
موشگافانو پر وړاندې د کره کتنې په غونډه کې ووايي، نو تر څو
چې له ځايه راکښته کېږي، اثر به يې د غلبېل په شان چآن چان او د
ليکوال او يا شاعر روغتيايي حالت به داسې وي، چې بايد پرله
پسې درې مياشتې د يوه رواني ډاکټر ټولې وځوري.

همدغه کار د برسېرن صیب سره هم وشو. هغه خوارکي لاکيسه پوره نه وه تمامه کړې، چې په نوبت سره پرې د نقد داسې گوزارونه پیل شول، چې له کلکو سوکانو نه په هېڅ وجه کم نه وو. خو تر ټولو په زړه پورې دا وه، چې د هر کره کتونکي احساسات به په مخ کې داسې وو، لکه د برسېرن صیب پلار چې د هغوی نیکونه په ډېرې بې رحمۍ په شهادت رسولي وي. که د هغه پر ځای بل څوک وای، نو پرته د چره ییز له ډزو یې والله که ورسره بل څه کړي وای، ښه و، برسېرن صیب ورته تر پایه یوازې حیران حیران کتل او ښایي په زړه کې به یې دا قسم کړی و، چې بیا به تر مرگه رانشم، بس یو جک وو، رانه ووهل شول. خو د دې ټولو نادودو سره سره مې یوه ورځ زړه کې وویل:

- راځه ته خو دې هم یوه ورځ سترگه پخه کړه، غزل دې کره کتنې ته وړاندې کړه او بیا هماغه ورځ هم راوړسېده. په هغه ورځ مې له هره پلوه ځان د برسېرن صیب په څېر د هېواد د نوموتو کره کتونکو انداختونو ته سپر کړی و، خو د تمې خلاف ما سره داسې ونه شول، بلکې د غزل تر ویلو وروسته یې چې زما هر بېت ته د تخیل، تصویرونو، نازکیو او نوښتونو کوم القاب ورکړل او بیا یې زه وستایلم، نو ساری یې نه و. له ډېرې حیا مې سترگو کې اوبنکې ډنډ شوې. حیران شوم چې زما دا موزونې پرته څنگه دومره وستایل شوې؟!

د پرو راسره د انديوالۍ د مزود غځولو هڅه وکړه، زه ورته د نن
وخت کاظم خان شيدا ښکاره شوم، خو ما ته به زړه کې يوه پټه خدا
راغله. زما هغه نامتو غزل چې د کره کتنې له جوسر ماشينه روغ
رمت او خورا بريالۍ راووت داسې وو:

د عجيبو تماشو په منځ کې تاريم
لکه ښک گرم د حسن په بازاريم
په ويدو د حسن لمر کله ډوبېږي
زه د وينو په احساس کې يو مداريم
ستا د عشق د نزاکت په استغنا کې
ولې ولې به زه وایم چې هوښياريم
چې خدا مې په موسکا کې کره دننه
اوس خو ومنه چې زه څنگه فنکاريم
دحيا خادر د خوب په پښو راکش کره
پروا مه کره زه د ضد غوندې بيداريم
ميخورانو پيالې تشې له شيدو کړې
زه په پوله د خودۍ کې لاييساريم
(بړستن مله) ستا خواږه به عبث نه ځي
زه دې گوره په هر خوب کې چوکيداريم.

په پای کې ډېرو رانه دا غزل وغوښت، زړه مې و، چې ورته ووايم:
ظالمانو! ما پرېږدۍ چې نور په يوه يوازې ځای کې د خپل بې مانا
غزل درناوي ته ښه شېبه وځاندم. تاسې يې په خيالونو فکر کوئ او
زه به ستاسې کره کتنې ته!!.

پلاستيکي زمري

له ډېرو هلو ځلو وروسته چې يې د دفتر مخې ته ورسېدم، نو له حيراني داسې وم، لکه ساه چې رانه ختلې وي. د شاندارې ماڼۍ مخې ته يې په لسگونو برچپک عسکر ولاړ وو. د دفتر گرد چاپېره يې د نورو کارکوونکو په لاسونو کې مخاږې او له سليقې داسې ښکاره کېدل، لکه د کوم هېواد د بهرني وزارت کارمندان چې وي، د ډېرو تورې عينکې په سترگو او داسې ښکاره کېدل، لکه د هغه خدمت چې خپل تر ټولو وياړلې ارمان گڼي.

د تېرو وختونو دورې ته لارم، د هغه، هغه بخوانۍ خبره مې داسې سترگو ته ودرېد، لکه همدا نن چې مې ليدلې وي. رحمت، چې د جبهې ډېرو خلکو به رحمتی باله، له هماغه وخته يو چالاک هلک و. د مرکز د خلکو لاس به پرې سپک و. له لرې ځايه په بوشکو کې په خرو اوبو راوړل سره له دې چې يو ستونزمن کار و، خو هغه به دا چاره په اخلاص کوله. د دې په بدل کې به يې دا امتياز درلود، چې جنگ ته به نور تلل او دې ترې معاف و. سره له دې د جبهې نورو غړو ورسره دومره خواخوږي نه لرله. د هغه په سترگو کې يو ډول

مرموزه لوچکه چالاکي او شیطانت ښکاره کېده، ښايي په همدې به
د نورو نه خوښېده.

يوه ورځ يې له يو بل مجاهد سره په څه شخړه شوه، نږدې و، چې د
رحمت کار تمام کړي، په منځ کې يې ورولبدم او په لږ څه کې مې له
مرگه وژغوره. له دې وروسته به پر هغه نور هم ښه لگېدم او بيا
داسې وخت راغی، چې په کلونو کلونو سره بېل، خو د قسمت سپرو
څه باندې دوه نيمې لسيزې وروسته د هغه محل ته راوستم.

په همدې فکرونو کې وم، چې دوه لوکس کسان راغلل، زه يې د
جنت په څېر مانيۍ کې د هغه د خونې تر دروازې بدرگه کړم او راته
يې وويل:

- مهرباني وکړئ! له دې سره هغوی لاړل او ما کوټې ته سر دننه کړ.
کوټه نه وه، داسې څه وو، لکه هر څه چې يې د نړۍ ډېرو سترو او
نومياليو زرگرانو او هنرمندانو جوړ کړي وي، د چت له سره
رنگارنگ قندیلونه راځوړند و، پردې، چوکۍ، لنډه دا هر څه داسې
ښکلي، منظم او مرتب و، لکه د فرانسې نجونو چې برابر کړي،
وي، رحمت له داسې يوې چوکۍ په موسکا راپورته شو، چې کټ
مټ پرې د پخواني روم د امپراطور د تخت گومان کېده. په لومړي
ځل راته د هغه په وړاندې ځان وړوکی ښکاره شو. گرم نه وم، د هغه
په يوه خبره به اوس په لسگونو رسنيو په ساعتونو ساعتونو تبصرې
کولې، هغه اوس د ټول هېواد په برخليک کې اساسي ونډه درلوده

خو کور يې اباد هغه په پوره اخلاص غاړه راکړه. لکه مړی په چوکۍ ورته مخامخ کېناستم. يو ځل مې د هغه بوشکې او خر سترگو ته ودرېد، خو ژر مې له ځانه سره ولاړودو کړه. ما بايد همداسې کړي وای، رحمتی اوس له هره اړخه د يوه با سلیقه ولسمشر په څېر ښکاره کېده. چای راته واچول شو، خو کارکوونکی ډېر ژر ووت.

- ښه ژوند څنگه تېرېږي، څه وختونه وو، لږل.

له ځانه سره مې غیر ارادي موسکا وکړه:

- هو واللہ، بس ژوند دی کله څنگه او کله څنگه. خو ټولونه مخکې درته د دې هر څه مبارکي وایم
په اوږه يې وړوکی تپ راکړ:

- خو ستا هغه ښه مې اوس هم په یاد دي، گنې خدای خبر اوس به مې د شهادت څوومه کلېزه وه؟! او له دې سره يې وخنډل:

- خو ډېر سپین ږیری شوی يې. او زه څنگه يم؟

- ته خو ماشا الله اوس هم ايله پنځه ویشټ کلن ښکاري. له دې سره نور هم خوشاله شو:

- ښه زه اوس څه خدمت وکړم؟ دنده غواړې، که نور څه؟

- مننه، زه بس تش یوې پوښتنې ته راغلی یم، نور هېڅ هم نه غواړم،
خو که د دې پوښتنې سهې ځواب دې راکړ، نو داسې به خوښ شم،
لکه خپله نیمايي شتمني چې دې راکړې وي.
رحمتی حیران شو.

- ښه بس تش یوه پوښتنه، نه پیسې او نه دنده؟!
- هو، بس دا زما لپاره هر څه دي، داسې وگڼه، لکه د دې پوښتنې
په سهې ځواب چې تا زما د هغو ښو پوراډاکړې وي، زه له تا نور
هېڅ هم نه غواړم. رحمت نور هم سنجیده شو:
- وعده ده چې سهې ځواب به درکوم، خو که زه پرې پوه شم.
- پوښتنه اسانه ده، باور لرم چې پرې پوهېږې. موسکې شو:
- بس بسم الله که.

ما ځان لږ راټول کړ:

- پوښتنه دا ده، چې ته ځینې وختونه لوی لوی گواښونه کوې، ډېرو
خلکو ته د نن وخت زمري ښکاري. په رښتیا هم ته زمري یې؟
- عباس خان له تا نه مې دا تمه نه وه، چې په داسې خبرو دې ته هم
پوه نه شې. خیر ما دې د پوښتنې د سم ځواب وعده کړې ده. له دې
سره سنجیده شو:

ـ ګوره! له ژوند هغه څوک لاس اخلي، چې د ژوند لپاره څه نه لري او يا تر بېوزلي ژوند مرګ غوره ګڼي. يو څوک چې ميليارډونه ډالر ولري، اولادونه يې په لندن او پاریس کې چکړې وهي، دلته په نعمتونو نور تر سپېر مو پورې پېسېدلې وي، د دومره لوی ښار نيمايي برخه يې ملکيت وي، ايا هغه به دومره احمق وي، چې په خپل سر يا ټټر باندې د يوه کارتوس په لګېدو دا هر څه له لاسه ورکړي؟!

ـ ښه نو دا خلک در باندې څنگه باور کوي؟

لږه وړه خندا يې وکړه:

ـ خلک احمقان دي. هغوی لاتر اوسه په دې نه پوهېږي، چې په تاريخ کې تورې او مېړانې بېوزلو کړي دي، شتمنوته تر هر څه خپله پانګه ګرانه وي، زموږ خلک احساساتي او ساده دي او چې داسې ده، نو هغوی ته کله کله يو پلاستيکي زمری هم يو رښتینی زمری ښکاري. څنگه پوښتنه دې ځواب شوه، که نه؟

له دې سره ترې راپاڅېدم:

ـ مننه، ستاسې قيمتي وخت مې ونيو، خو په دې ځواب درنه دومره خوښ يم، چې حد نه لري، ځکه نو نور ځم.

د پاتې کېدو یې ډېر ټینګار وکړ، خو زه کله پاتې کېدم. له دې سره پاڅېد، د خپل مېز الماری یې پرانیسته. د ډالرو یو پنډ بنډل یې راته ونيو.

- مننه. تاسې چې ما ته کوم ځواب راکړ، هغه تر دې ډېر لوړ او ارزښتمن دی.

- ګوره په کار به دې شي، مه شرمېږه. واخله! ډېر ټینګار یې وکړ، خو مجبور شوم، د خدای پامانۍ پر وخت مې ورته په خدا وویل:

- اخیستې به مې وي، خو چې رښتیا درته ووايم زه کله هم د پلاستيکي زمریو پیسې نه اخلم!!

تاکتیکي شاه تگ

ماما دې خدای وېښي ډېر خوږ خو حاضر جوابه سپری و. کله چې خلقيان واک ته ورسېدل، نو د هغوی تر ټولو ستر شعار دا و، چې د ثور انقلاب په شاه تلونکی او یا به یې هم په خورا زور، شد او مد ویل، چې (برگشت ناپذیر است). په هغه وخت کې د هغوی د عقایدو او احساساتو پر وړاندې نظر ورکول، څه اسانه خبره نه وه، خو آخر د ماما زړه یوه ورځ تنگ شو او چې کله یوې ډلې بیا دا شعار ورکړ، نو په مینه یې ورته وویل:

ـ که خپه کېږئ نه، زه درته یوه خبره کوم او هغه دا چې هر شی چې مخکې ځي، گوره هغه شاه ته هم ځي.

خبره مو د شاه تگ او مخکې تگ کوله. شاه تگ او مخکې تگ هر څوک د ورځني ژوند په مختلفو ځایونو کې کوي، د بېلګې په توګه کله نه کله په دفتر کې به یو څوک په حقه وي، خو د مجبوریت له امله به له خپلې خبرې شاه تگ کوي، د مېرمنې د غوسې پر وړاندې شاه تگ یو بل کار دی، چې ډېر اتلان هم له دې نادودې سره مخ دي. په سیاسي برخو کې له شاه تگ نه خو دا پنځلس کاله کېږي، چې ټول خبر دي او زموږ د هېواد د خلکو پر وړاندې چې کومې پر له پسې نادودې روانې او زموږ حکومتونه له رښتیا ویلو کوم شاه تگ

کوي، نو تر دې به بله روښانه بېلگه نه وي. خو تاکتيکي شاتگ بيا يو داسې شاتگ دی، چې د څو کلونو په اوږدو کې ترې يوه مبتدله اصطلاح جوړه شوې ده. سره له دې چې تاکتيکي شاتگ په پوځي برخه کې کارول کېږي او د دې لپاره چې دښمن ته وروسته درانه زيانونه ورسېږي، تر سره کېږي، خو ياد نوم دومره ډېر شو، چې بنيادي د ورځيني ژوند په چارو کې ترې هم کار واخيستل شي. زما په اند په تکتیکي شاتگ کې يو ډول چل، مکر او دوکه پرته ده، چې د خپلو گټو لپاره ترې کار اخيستل کېږي، نو که داسې وي، لرې نه ده، چې زوی به له پلار، لور به له مور، دوست به له دوست او حکومت به له خپل ولس سره له تکتیکي شاتگ نه کار اخلي.

په دې برخه کې راته د ډېرشو کلونو مخکينۍ کيسه رايا ده شوه، په بنوونځي کې و، چې د ډزو غږونه پيل شول ساعت وروسته له جلال اباد نه ټانکونه هم راورسېدل، داسې اوازه شوه، چې په کلا کې څلور سوه اشرار ځای پر ځای شوي دي. ډزې نورې هم ډېرې شوې، لنډه دا چې تر مازيگره يې دوام وکړ. په پای کې د ټانکونو درنو گوليو د کلا دېوال وغورځاوه، خلك ورننوتل، خو ټوله کلا چې يې وپلټله، نو نه د چا مړې پروت و، نه زخمي. په پای کې څوک چې په کلا کې و، هغه په بل کلي کې ونيول شو. دا سړی اکرم معلم نومېده، چې د جهاد لپاره راغلی او يوازې يو سريوېن ټوپک ورسره و، چې تر مازيگره پرې وجنگېده.

خو اوسني وخت کې به داسې اونۍ نه وي، چې په خبرونو کې دې څوک وانوري، پلانی ولسوالۍ کې تاکتيکي شا تگ وشو، يا د تاکتيکي شا تگ له امله مو ولسوالي پرېښوده. د دې خبرو غوره بېلگه په شمال کې د ځينو ولسواليو پرېښودل دي. د حیرانۍ خبره دا ده، چې ډز پرې لاشوی نه وي، خو تاکتيکي شا تگ ترې مخکې سر ته رسېدلی وي. د دوی په اند مهمات، وسلې، پوځي موټرې، دولتي اسناد او نور څه دې په توپ والوځي، خو چې تاکتيکي شا تگ خدای بريالی کړي. تر تاکتيکي شاتگ وروسته نو بيا نوې لوبه پيل شي، په لسگونو بې گناه انسانان او خلک په کې د هغه ځای تر بيا نيولو پورې ووژل شي، په ميليونونو ډالرو زيانونه رامنځ ته شي، خو پوښتنه بيا نشته، چې په ياد تاکتيکي شا تگ کې مسوول کس څومره گټه او څومره زيان وکړ؟!

اصلي خبره دا ده، چې د تاکتيکي شا تگ په نامه ځينې خلک خپل تر په پرېتوي، تاکتيکي شا تگ خو دې ته وايي، چې ته لومړی توره وکړه، چې گټه يې نه کوله، نو بيا دې له شاتگ نه د دې لپاره کار واخله، چې ډېر ژر وروسته ډېر څه لاس ته راوړې. ظالمه بې ډز وډوزه خو دا مه کوه. او که چېرته په شاتگ روږدی يې، نو ښه دا ده چې له دې وروسته په خپل کور کې تاکتيکي شاتگ ته دوام ورکړې. د بهر له بې عزتۍ خو د کور دننه شاتگ درته ډېر غوره دی!!!

د اخرت محاکمه

خدايه څومره مهربان يې! ستا هرې لورينې ته چې گورم، نو سل شکره کوم. څومره ښکلی او له سکونه ډک هېواد دې راکړی؟! د نړۍ د خلکو ټول غيرت دې زما په هر هېوادوال کې ننويستی.

رښتيا چې د هېچا خواړي په سين نه لاهو کېږي. که د روسانو په مقابل کې مو دوه ميليونه شهيدان ورکړل، خو ثمره يې هم موږ وليده. تر هغې وروسته مو خپل هېواد د داسې عزت او وقار خاوند کړ، چې نه مو چا ته د خيرات لاس ونيو او نه راباندې چا هم بريد ته زړه ښه کړ.

ورپسې مو د ډېرې پرهېزگاري له امله پنځه وخته لمونځ پنځلسو ته ورساوه. داسې اوږدې ډيرې مو پرېښودې، چې ځانونه راته بيا د نړۍ د مسلمانانو سرلاري ښکاره کېدل.

له نېکه مرغه زموږ د وړتياو دا لړۍ ټکنۍ نه شوه او تا راکې داسې استعدادونه وزېږول، چې هر يو له خدای بښلي لقمان حکيم نه کم نه و. داسې چارواکي دې راکې پيدا کړل، چې د نړۍ سياستوال ورته ګوته په غاښ شول. په نړيواله کچه مسلکي جنرالان، مارشالان او د سياسي مبصرينو خو مو جوړه نشته. دغې طلايي او له وياړه ډکې دورې څوارلس کاله دوام وکړ. د مدنيت او پرمختګ په دې دوره کې د يوه فيلسوف او يوه ماشوم استعداد د انصاف له مخې په يوه تله کې وتلل شو، خو کله کله به متمدن بدماش تر ټولو غوره او د ستاينې وړ و.

په ياده موده کې زموږ د هېواد بهرنۍ پاليسي بهرنيو لويو پاليسي جوړونکو د نړۍ نادره پاليسي وبلله. که زموږ د خاورې کومه برخه به ونيول شوه، نو حکومت به يوازې يوه خوږه موسکا وکړه. هغوی ګرم نه وو، د علامه اقبال په دې شعر به يې استناد کاوه، چې: (هر ملک، ملک ماست).

رښتيا هم د لويو خلکو خويونه لوی وي. دوی د بشري خواخوږۍ له امله لويو غلو ته د شرافت نښانونه او منصبونه ورکړل. د انساني پيرزوينو دا لړۍ اوس هم ښه په درز کې روانه ده، خو تر ټولو ارزښتمنه ګټه چې ولس ته يې ورسوله، هغه دا ده چې له هغوی يې د دنيا لار ورکه او د اخرت پر سړک يې د اخلاص له مخې برابر کړل.

زموږ د چارواکو تر ټولو ستره لورینه دا ده که ولس د قیامت تر
عذابونو په سختو کړاونو په میاشتو میاشتو رېږېږي، نو حکومت
یې پوښتنه کول د بشري حقوقو کلکه خلاف ورزي ګڼي.

رښتیا هم پر داسې حکومت ویاړ په کار دی، چې د خپل درنښت او
سنگینۍ له امله ولس ته یو تش ډاډ ورکول هم د وخت ضیاع ګڼي.

هغوی ګرم نه دي، لویان باید لوی لوی کارونه وکړي، د سل دوه
سوه ماشومانو، ښځو د وژلو، سوځولو یا پر بمونو الوځولو پوښتنه
او له مخکې نه چاره کول د اوسني سیاست په ډیکشنري کې لوی
حماقت دی. ځکه نو افغان ولس باید خپلې د صبر اوسپنې تر سپین
غره اوچتې وساتي. د گیلو ټول فایلونه دې په زړونو کې ثبت کړي،
هسې هم د افغانستان قضایي سېستم وړه مسئله په کلونو کې نه
شي حل کولای، ښه دا ده، چې د خپلو کوکو او نادودو دوسیه د
اخرت محاکمې ته وساتي.

د پنجاب امام

انسان هم عجيبه وړتيا لري. كله كله يې د كلونو مخكې خبرې يا كارونه داسې سترگو ته ودرېږي، لكه پرون چې تېر شوي وي. همدا لوبه راسره هغه بله ورځ مازيگر وشوه، د شپږويشتو كلونو مخكې خبره!

هغه وختونه رايا د شول، چې په پېښور كې مهاجر وم. د كړاوونو او محروميتونو داسې وختونه، چې كتابونه پرې ليكل كېداي شي، هغه نادودې، چې د پاكستان حكومت افغانان داسې ساتلي وو، چې د مرگ او ژوند په پوله ناست وو، په ميلياردونو ډالر به يې د همدې مهاجرو پر سرونو راټولول، خو په خروار كې به يې ايله د يوې اوربشې په اندازه موږ ته راكوله. په هغه وخت كې د پاكستان ټول ښارونه د ناولتيا او بېوزلۍ نړيوال سمبولونه وو. تنگ سركونه، د يوې پيسې پيسې لس خېزونه وهل او د فلاكت انتها! خو په لږه موده كې يې د همدې افغانانو د سرونو د سوداگرۍ په پايله كې د هر څه رنگونه بدل كړل.

په هماغه کلونو کې مې یو ملگری راپسې راغی او پنجاب ته د تللو یې راته وویل. تللو ته مې زړه نه کېده، خو ملگری مې راباندې گران و. له ناکامه ورسره روان شوم.

پنجاب ته تر رسېدو پورې مو په اورگاډي کې عجیب او غریب څیزونه ولیدل، دننه په ډبو کې د خلکو او ښځو دومره گڼه گوڼه چې ښځې به په کې لویې گېډې بې خاره پرتې او د نارینو پښې به ورسره لگېدې، خو هغوی پرې ری هم نه واهه. د اورگاډي له کړکیو د پنجابي خلکو سیل بله ننداره وه، دې خلکو هېڅ ډول اخلاقي او انساني اداب نه پېژندل او ښکاره به یې خلکو د سرک پر غاړو خپله اطراحیه اړتیا رفع کوله.

زموږ د رسېدو ځای د ساهيوال ښار و، چې له مخکې مې ملگري د منښتوب درک په کې کړی و. زما لویه ستونزه دا وه، چې په ټکي اردو او پنجابي نه پوهېدم.

دواړه په یوه شرکت کې منشیان شو، خو زما دنده د شپې له خوا وه. سهار وختي به د شرکت لوی پانگوال څښتن راغی او له هوټله به یې ډېره نری بدرنگه شنه پیتی راغونښته او داسې په مینه به یې خوږه لکه ایمان یې چې پرې راوړی وي.

په څو ورځو کې راته مالومه شوه، چې پنجابیان، د ورځپانې د لوستو، شیطانان او نورو حرامیتوبونو سره ځانگړې دلچسپي لري.

د اتيا سلنو پورې د نارينو نومونه يې اوس هم د هندوانو دي. هغه خلك يې چې په لمانځه پوهېږي، په نشت حساب دي، روژه خو د هغوی خپله خبره ده چې وايي (رمضان جانې، پتان جانې) هوا او اوبه يې له نارينه نه ښځه جوړوي، ځکه خو نو هر پنجابی له واده وروسته بېرته په اسانۍ کور ته نه ځي، خو سره له دې يونيم لاپه کې لوی لوی برېتونه پرېږدي او د بد معاشانو اکتونه کوي.

لږه موده وروسته يې له دې ځايه موږ يوه ساحوي دفتر ته تبديل کړو. دا ځل نو يو برېتور چاغ پنجابی، چې د هغه ځای د يوه وزير په څېر ښکاره کېده، هم زموږ ملگری کړ. د شپې به مو د سپيو له وېرې يو کونک سر ته اېښوده. په دغه ځای کې مو د دويمې شپې يو ماښام و، چې برېتور پنجابي مې له ملگري سره مرکه پيل کړه، هغه هم ورسره په اردو کې خبرې کولې، چې پنجابي د يوه خطرناک غږ په ملتيا گازات خوشې کړل. ډېر حيران په دې شوم، چې د برېتونو او باډۍ سره يې راته دا کار ډېر بې مناسبه ښکاره شو. ملگري چې مې زه ښه پېژندلم، نو په داسې حال کې چې پنجابي ته يې شا، ما ته يې مخ او او له پټې خندا يې نور زړه چاوده، ما ته د غلي کېدو اشاره وکړه. ما هم ځان غلی کړ، خو لس دقيقې به لاتېرې نه وې، چې پنجابي له لومړي په پورته اندازه د گازاتو د ايستلو يو بل خطرناک غږ وکړ. نور مې نو صبر تمام شو، د بالښت لاندې کونک ته مې لاس کړ او په غوسه مې ورته وويل:

- که ته د نر زوی یې بل واچوه، چې زه درسره څه کوم؟!.

پنجابي په وېره زما ملگري ته وويل:

- دا خان راته خطرناک ښکاري، ما ته ولې په قهر دی؟!

ملگري مې په داسې حال کې چې له خندا یې نورې له سترگو او ښکې روانې وې، جواب ورنه کړ، خو ما بیا ورته وويل:

- زما خبره ورته ترجمه کړه او ورته ووايه، چې که بل ځل دې دا کار وکړ، نو خوښ به دې شم.

لنډه دا پنجابی پوه شو، د سهار چای مې لانه وڅښلی، چې مرکزي دفتر ته وغوښتل شوم او هورې یې راته وويل:

- تاسې نور دلته کار نه شئ، کولای، ستا د لاسه شکایت شوی، شېخ یاسین ويل، چې خدای وساتلم، گنې بېگه یې وژلم.

په داسې حال کې چې میاشت مې لا پوره شوې نه وه، د شېخ یاسین د گزاتو د اخراج له امله یې د انفکاک خبر راکړ. ورته ومې ويل:

- زه به هم ډېر خوشاله شم، چې د دې گازي وطن نه مې خدای پښې سپکې کړي. نه پوهېږم، چې څو روپیۍ یې راکړې، خو تېر ماسپښین و، چې یوه جومات ته ننوتم. د اوداسه ځای ته چې لاړم، نو نږدې مې کانگې کړې وې، هر یوه گل مو په مخ خپلې د گېډې ټولې اړتیاوې همدلته رفع کولې. په ډېره خواری مې اودس وکړ.

جومات ته چې ننوتم، نو امام د جومات انگړ جارو کاوه، یوې غاړې ته ودرېدم، خو لا مې سېحانه پوره نه وه ویلې، چې امام صیب یو خطرناک اواز وکړ، داسې چې په لږ وخت کې یې بوی ما ته راوړسېد، سلام مې وگرځاوه، له ځانه سره مې کنځلې وکړې او بیا مې وویل:

- خدایه دا څه حال دی؟! له دغو اوازونو خو یو ځای هم په امن کې پاتې نه دی، آن د خدای پر کور هم دوی دا ګازي مېزایل را اوروې.

د دې خطرناکو واقعاتو نه کلونه کلونه تېر شول، خو اوس مې هم هغه امام په یاد دی، حیران دې ته یم، چې اوس لا هم د جهاد فتواوې د داسې امامانو له لوري، زموږ هېواد ته راځي، چې خپل ګازونه د خدای په کور کې هم نه شي کنټرولولی؟!

د جونگرې بیرغ

زموږ د کوڅې د دنگو مانیو په منځ کې یوازې د هغې کور خام و. کله چې به مې په ناپامۍ کې د خپلې پاس کوتې نه د هغې پر کور سترگې ولگېدې، نو پر زړه به مې نامالومي سپېڅلتیا اغېز وکړ، او داسې به مې ګڼله چې د کوڅې شاندارې ودانۍ د یتیمانو په وینو جوړې شوې او ټوله ښکلا او پاکي یوازې په همدې خام کور کې ده.

د کوڅې نابیره پانګوال ګاونډي چې به یې له کوره تېرېدل، نو هغوی به ورته په ترڅو سترګو کتل او ښایي دا ډول کور یې په کوڅه کې د ځانونو لپاره سپکاوی ګاڼه.

په کور کې یوه بوډی، بښڅه د دوو بوتکیو هلکانو سره اوسېده، هغې به په خپلو زهیرو لاسونو سهار وختي د کور جارو او نور کارونه پیل کړل او چې غرمه به شوه، نو دغو زلموتو ته به یې د هغوی له راتګه مخکې دسترخوان غوړولی و. هلکانو به په مینه ډوډۍ وخوړه او لږ وروسته به یې د آیسکریم ګاډۍ روانې کړې.

داسې ښکاره کېده، چې هلکان تر غرمې پورې ښوونځي ته او نوره ورځ د ژوندانه د تېرولو لپاره مزدوري کوي. په دغه کوڅه کې چې مو لږ وخت تېر شو، نو پوی شو، چې ځوان زوی او انږور یې د کابل په جنگونو کې وژل شوي او بوډۍ ترور ته یې اوس لمسیان پاتې دي.

زما خونه په داسې ځای کې وه، چې که به مې ورکتل هم نه، خو په ورځ نیمه کې به مې سترګې خامخا د هغې پر کور لګېدې او لیدلو به یې د انسانانو د ژوندانه ټیټو او لوړو ته یوړم او د هغې بې عدالتۍ ژورو ته به یې ننویستم، چې په دا څو کلونو کې یې زموږ د هېواد ارزښتونه په سین لاهو کړل.

خو نن راته د بوډۍ کور نور هم ډېر په زړه پورې او حیرانوونکی شو، د هېواد د خپلواکۍ ورځې ته یوه ورځ پاتې وه، په پخه کوڅه کې راروان وم، ښي او کیني لوري ته مې قیمتي ودانۍ ولاړې وې، خو ټولې داسې وې، لکه روح چې په کې نه وي، د استقلال د ورځې د نمانځلو لپاره په کې یوه نښه نه وه. داسې ښکاره کېدل، لکه چې

خاوندان يې د نورو هېوادونو اوسېدونکي او پرته له ځان مړونې بل احساس نه لري او يا هم د خپلواکۍ د جشن د ورځې په رارسېدو خپه وي.

په همدې سوچ کې وم چې کور ته نږدې شوم، خو همدلته مې پر جونگرې پر دروازې داسې څه وليدل، چې هک پک يې کړم.

د کور مخې ته ترور په داسې حال کې چې د بدن د کمزوريو نښې يې هر چا ته ښکاره کېدای شوې ولاړه وه. د هېواد ملي بيرغ يې پر خپل کور درولې و او داسې يې ور کتل، لکه په دې فکر کې وي، چې له ودرېدو نه يې ډاډمنه ده. څه شېبه يې تر شا غلې ودرېدم او بيا مې ورته وويل:

- ترورې سلام.

مخ يې راواړاوه:

- وعلیکم. لاندې باندې يې راته وکتل.

لکه چې څوک د ډېرو احساساتو لاندې راغلی وي:

- ترورې! دا څومره له وياړه ډک کار دې کړې؟! په يوه محل او ماڼۍ

دا وياړ نشته او تا دومره لوی بيرغ درولې؟!

سر يې ټيټ او بيا يې سترگې پورته کړې:

- زويه د ډاډ او خوشالۍ لپاره خوبله ورځ نه لرو او بيا خوشاه امان
الله او د ازادۍ د لارې شهيدان په موږ دومره حق لري، چې ياد يې
کړو.

سترگې مې راډکې شوې:

- ترورې! ستا جونگره په نن ورځ د لويو چارواکو او پانگوالو له
مانيو ډېره شانداره ښکاري. دا دنگ محلونه ستا تر جونگرې ډېر
تيټ او خاوندانو يې تش په نامه د افغانانو جامې اغوستي دي. ستا
دا کار د هېواد د حق د اداينې لوی ثبوت او هغوی چې دا احساس
نه لري، ورته لوی شرم دی. له دې سره يې لاسونو ته د ښکلولو لپاره
تيټ شوم او بيا مې د جونگرې پر دېوال د هېواد ملي رپانده بيرغ ته
يوه شېبه په حسرت وکتل!!!

د جشن درواغ

نن ماښام چې کور ته رااغلې، نو ماشومان مې راته حیران شول. ورې
لور مې په ترورتیا وویل:

- پلاره! په دې بیرغ څه کوي؟

- لورې سبا ته جشن دی، دا مې د دې دپاره راوړې، چې د خپل کور
په دېوال یې وځړو. بلال په سپېڅلتیا پوښتنه وکړه:

- پلاره! مېلې په کې شته؟

کېناستم:

- زویه سړکال حکومت ویلي، چې سړنی جشن به په شاندارو مراسمو
نمانځو. خدای دې وکړي، چې رښتیا هم د ازادۍ د گټلو دا ورځ د

پخوا غوندې ښکلې او له عظمت او مېلو ډکه وي. دې کې يې مور له چايو سره راننوته:

- سرپه! خبرې مې دې واورېدې، ما د افغانستان د جشن ډېر صفتونه اورېدلي، خو ورپسې رنده دې کړم، اخر موږ هم انسانان يو، سبا به مو خامخا وړې!

- ښه ته دا چای واچوه، سمه ده! بلال موسکې شو:

- پلاره دا جشن څه ته وايي، تا پخپله ليدلی؟

- زويه! سړکال زموږ د هېواد د خپلواکۍ شپږ نوييمه کليزه ده. په دې ورځ غازي امان الله خان او د دې هېواد نورو باتورانو، انگرېزانو ته ماتې ورکړه، افغانستان يو خپلواک هېواد شو او بيا به هر کال په همدغه ورځ زموږ حکومتونو او خلکو دا ورځ لس ورځې نمانځله. د هېواد ملي پوځ به رسم گذشت کاوه، په لسگونو جېټ الوتکې، ټانکونه او زغره وال موټر به د هېوادوالو له مخې داسې منظم تېرېدل، لکه په کمپيوټر چې جوړ شوي وي. له دې سره به د ټولو خلکو سترگې له اوښکو ډکې شوې، ټول ښار به له رڼاگانو ډک و. د کابل لوی چمن کې به کړۍ شپه اتېونه، لوبې او سندرې وې، دا داسې جشن و، چې د نړۍ له ډېرو هېوادونو نه به يې په سلگونو بهرنيان نندارې ته راتلل.

سپوږمۍ راته په ماشومانه انداز رانږدې شوه:

- پلارځانه اوس خو به موږ خامخا وړې. زه به مې خپلې نوې جامې واغوندم.

بلال:

- پلاره موږ هم خپل پوځ لیدلی شو؟! زما د هغوی توپکونه ډېر خوښېږي.

- ولې نه، هر څوک یې لیدلی شي، دا خو همدا زموږ د خاطره تېرېږي.

د شپې څو ځله راپسې اولادونه راغلل او بیا بیا یې رانه جشن ته د تللو اقرار واخیست. د شپې د تېرو وختونو د جشنونو په خیالونو کې ویده شوم او سهار به مو لاچای نه وڅښلی، چې بلال او سپوږمۍ راته د کوچنیو کوماندو یانو په څېر سر ته ولاړ وو. د ژمنې سره سم مې درې واړه په یوه ټیکسي کې روان کړل. زه په دې سوچ کې وم، چې د ښځو د ناستې لپاره به ځای وي، که نه، چې دې کې یې رانه وپوښتل:

- د بلال پلاره! په پېښور کې کې خو به چې جشن و، نو په هر کور به ډېر بیرغونه راځوړند وو، خو دلته نه په کورونو او نه په بازار کې کوم بیرغ ښکاري؟! پوښتنې ته یې بې ځوابه شوم، په زړه کې مې تېر شول، چې رښتیا هم په داسې یوه هېواد کې چې نه تاریخ لري او نه کوم اتل، خو بیا هم خپله ورځ په ډېره مینه نمانځي، خو دلته

دغه لویه ورځ داسې ده، لکه په ټول ښار کې چې عمومي ماتم وي. همدې کې د محمود خان پله ته نږدې شوم. سپوږمۍ رانه پوښتنه وکړه:

- پلاره د جشن ځای کله رارسېږي؟

- لوري همدا دی، ورته راوړسېدو. بلال:

- زموږ پوځ به همدلته راځي؟

- هو همدا یې د تېرېدو ځای دی.

د ټیکسي ډرېور مې ودراره، پیسې مې ورکړې.

حیران شوم، لکه چې تېروتنی یم. یو نیم موټر پر سړک روان و. ځای ځای به پولیسو موټرې ودرولې، خو د ناستو خلکو درک نه و. زړه کې مې تېر شول، چې ښایي د جشن نېټه مې هېره کړې، بله ورځ به وي. له یوه سړي مې پوښتنه وکړه:

- وروره نن گنې د زمري اته ویشتمه نه ده؟

- هو، نن د جشن ورځ ده.

- دلته خو د جشن هېڅ نښه نه ښکاري.

په خدا شو:

- وروره بېگانه یې یو څو پتاقۍ والوځولې، خو بس همدا جشن و او تېر شو.

- ولې هغوی خو اعلانونه کړي و، چې په شانداره توګه به یې
نمانځو.

- زه هم د همدې دپاره راغلی وم، بس څه ووايم؟! له دې سره سړی
روان او په داسې حال کې چې اولادونو ته مې بې ځوابه او ملامته
وم، په موټر کې کېناستو. مېرویس رانه ورو وپوښتل:
پلاره:

- ما خو خپل پوځیان ونه لیدل؟! هغې ته مې څه ونه ویل، خو زړه
کې مې ګرځېدل، چې کاشکې یې سړنۍ جشن ښه نمانځلی وای،
که په دې لاره کې موږ یو څو کسه مړه هم وای، باک یې نه و خو چې
د دې هېواد اولادونو او د هېواد د ښمنانو ته مو خپله خپلواکي
ښودلې وای. په همدې کې کورته ورسېدو، لامود کور دروازه نه وه
خلاصه کړې، چې سپوږمۍ راته په ماشومه ژبه وویل:

- پلاره! تا خویل چې زه درواغ نه وایم. خو تا په جشن کې ولې موږ
ته درواغ وویل؟!

د خرو راتلونکې

د خره یا د هغه د زوی (کوټي) په برخه کې لس دولس کاله مخکې ما لیکنه کړې او د حقوقو په هکله یې چې څه لازم وو، هغه مې د ډېرو تر غوږونو رسولی وو. دا چې تر اوسه د دې ځای د انسانانو هر څه هره ورځ تر پښو لاندې کېږي، نو خره خوارکي به د چا په یاد وي؟! خو بې له ویلو زموږ هم بله لار نشته.

په هر ترتیب، دا چې پرته له خرو زموږ د هېواد خلک بله چاره نه لري، نو په اوس وخت کې هغه گواښ چې دغو شریفو څارویو ته متوجه دی، زه مجبور کړم، چې یو ځل بیا د دوی پر وړاندې د روان ظلم نه هېوادوال خبر او په دغه لار کې چې کوم تاریخي مسوولیت دوی لري، هغه ور په یاد کړم.

موږ افغانان رښتیا کبرجن او بې فکره خلک یو. موږ ته هر هغه شی، چې کمزوری وي، نو نه یې په قدر پوهېږو او نه هم ورته د سپړتوب په سترگه گورو.

خبره مو د خره کوله، که د خرو کارونو ته په سرسري نظر وکتل شي، نو دا ترې جوتېدای شي، چې هغوی خپل مسوولیت په ټولنه کې په احسنه توګه ادا کړي او لاتراوسه خپله روزي حلالوي. د جهاد له پیله تر پایه همدا خره وو، چې په سختو لارو به د درنو پېتو سره روان وو. په کوم غره کې چې به د چا نیکه یا نیا ناروغه شوه، نو په خره به یې تر ډاکټره رارسوله. د غرونو نه پرې لرګي راوړل، پټیو ته پرې سرې چلول، ژړندو ته پرې غنم وړل، لنډه دا چې څه وو، چې خرو به په پټه خوله نه کول؟!

په خواشینۍ سره د وخت په تېرېدو او د دېموکراسۍ په راتګ سره د خرو ارزښت ورځ تر بلې په کمېدو شو. هغو خلکو چې پخوا به یې څه نا څه خره په ګېډه ماړه او په تن ډولي ساتل او بیا به پرې نشه مېلو ته روان وو، هغوی د موټرو خاوندان او د خرو سره یې مینه کمه شوه، خو سره له دې ټولو، خره اوس هم زموږ په ټولنه کې ځانګړی مقام لري او د ډېرو کلیوالي خلکو لاس اوس هم پرې سپک دی.

خرد درناوي وړ حیوان ځکه دی، چې په پټه خوله ډېر کار کوي، د کرهنې او با وړلو خدمتونه یې له هېچا پټ نه دي، پرته له شکه د سترو موجوداتو همدا خاصیت وي، چې د ښو په بدل کې له چا تمه نه کوي، د وړتیا یوه بېلګه یې دا ده چې په هغه ځایونو کې چې

ماشین کار نه شي کولای، خړیې بې تکلیفه کوي، لنډه دا چې د دې هېواد د ابادۍ ډېره برخه په خړو پورې تړلې ده.

له بده مرغه د هېواد د دښمنانو پر موږ دا هم نه لورېږي، چې موږ دې په کافي اندازه خړه ولرو. دغو د ظالم اولادې خو له موږ هر څه وتروړل او اوس یې راباندې دا نه لورېږي، چې موږ دې هم د دې خاورې په ابادولو کې له خپلو افغاني خړو نه ګټه واخلو. ځکه نو هغوی اوس یوه خطرناکه لوبه پیل کړې ده. هغوی زموږ ځینې خلک هڅولي تر څو خړه ترې په ګرانه بیه رانیسي. که دلته یو ښه ځوان او صحتمند خړ په څلور زره افغانۍ وي، نو هغوی یې ترې په اوه زره افغانۍ په خوشالۍ اخلي. په پاکستان کې نو بیا د خړو سوداګر په همدې خړه درې چنده پیسې ګټي. غوښه یې د لاهور او پنجاب په نورو بازارونو کې د خوسکي د غوښې په بیه پلورې او څرمن یې په دېرش زره کلدارې په چینایانو پلوري. وایي چې د خړه له څرمنې نه د نجونو او ښځو لپاره ډېر ګران بیه بالاپوشونه او دستکولونه جوړېږي. ځکه نو

که د افغانستان حکومت د خپلو افغاني خړو د کنټرول غم ونه خوري، نو لږې نه ده، چې د هېواد دا صادق خادمان په لنډه موده کې ورک شي. بیا به نو زموږ ډېر هېوادوال د غرونو له تړو خپل ناروغان تر سرکونو په شا راوړي او له بې شمېره نورو ننگونو سره به لاس و ګرېوان وي. تر ټولو د شرم خبره به دا وي، چې بیا موږ خړو

ته پروپوزلونه لیکو او د افریقې نه یې په سوال راغواړو او د کراچۍ په بندر کې ورته په میاشتو میاشتو زموږ سوداګر مرګونی انتظار کوي. د دې تر څنګ د مدني ټولنو فعالو غړو ته په کار ده، چې د افغانستان څره نور له حلالو او ورکېدلو وژغوري، په دې برخه کې باید لاریونونه او غونډې وکړي. که داسې ونه کړي، نو ګوره زموږ د هېواد د خړو راتلونکې له همدا اوسه له جدي خطر سره مخ ده!!

د شاعرۍ تباهي

د ښار د گڼې گونې په برخه کې روان وم، چې پر یو سړي مې سترگې ولگېدې. مخې ته یې د اوږدو تسپو لرونه اچولي وو او داسې ښکاره کېده، چې د پرې تسپې یې له لرگي جوړې وې. سړي ته چې پر پیاده رو ناست او څادر یې تسپو او مسواکونو ته غوړولی و، نور هم څیرشوم. زما گومان سهي وخوت، په ځاني صاحبزاده صیب و. د دې لپاره چې رانه ونه شرمېږي، مخ مې بل لوري ته واړاوه او له افسوسه مې ځانه سره داسې څه وویل، چې په مانا یې زه هم پوه نه شوم. لاپوره روان شوی نه وم، چې راسره ملگري مې راته وویل:

- پوه مې کړه، څه خبره ده؟ دومره دردمن اه دې وکړ؟!

ملگري ته مې انکار نه شو کولی او نه مې هم باید کړی وای، ورته ومې ویل:

- دا زموږ پخوانی ملگري و، خو شاعرۍ تباہ او برباد کړ. په حیرانو کو سترگو یې راته وکتل:

- شاعرۍ څنگه تباہ او برباد کړ؟! دچایو سماوار کې کېناستو. ښه شاعرۍ نو څنگه تباہ او برباد کړ؟

- په پېښور کې یو وخت د مهاجرو شاعرانو بازار ډېر گرم و. داسې اونی به نه وه، چې د شاعری کومه ټولگه به نه چاپېده. په کوم دوکان کې به چې موږ کېناستو، نو د فرهنګیانو به پرې د مچانو په څېر ګڼه ګوڼه وه. یوه نیمه ورځ به صاحبزاده صیب هم دوکان ته راته. د شاعرانو او لیکوالو خبرې به پرې ډېرې ښې لگېدې. څه خو یې ښايي خپله وړتیا او څه هم د چاپېریال اغېز و، چې بله ورځ صاحبزاده صیب هم خپل یو نوی لیکلی شعر راوړ. زړه نه زړه یې ملګرو ته ارشاد کړ. که څه هم د مانا او ښکلا له پلوه په کې هېڅ هم نه و، خو له نېکه مرغه قافیه کې یې دومره جمپونه نه وو. ملګرو وهڅاوه، تر خوشاعری ته دوام ورکړي. هڅونه نه وه، سم په اور باندې د عراق پټرول و. په موږ ټولو کې د صاحبزاده صیب ژوند له اقتصادي پلوه ښه و. په پېښور کې دوه سوزوکی او درې ریکشا ګانې لرل، په هغه وخت کې ډېره لویه خبره وه. خو د ملګرو هڅونې ترې د دنیاوی ګټې سره مینه په لږ وخت کې واخیسته او هغه یې په خپلې شاعری مین کړ.

له دې وروسته به صاحبزاده صیب په اونی کې یو ځل راته، خو لږ تر لږه به شل دوه ویشت شعرونه ورسره وو. نور یې نو خپل ځان ته هم د پخوا په څېر پام نه و، د جامو پخوانۍ ښکلا یې د خپلو غزلو رنګینو په مخه کړې وه. یو څو میاشتې لاتېرې شوې نه وې، چې د دوکان پر ملګري یې د خپلې مجموعې د چاپېدو زیری وکړ. موږ

ټولو له مخکې مبارکي ورکړه او صاحبزاده صیب په برېتونو کې یوه خوندوره موسکا وکړه. په خبرو خبرو کې مالومه شوه، چې هغه د شلو کلونو شاعري په څلورو میاشتو کې پوره کړې او د مجموعې د پاڼو شمېر یې اته سوه نولسو مخو ته رسېده. موږ ټول یې هک پک کړو.

د دوکان ملګري چې ورته حساب وکړ، نو په ښه کاغذ د زرو ټوکو د چاپ ۴ لکه او دېرش زره کدارې کېدې. ناست خلک نور هم حیران شول، ځکه د هجرت په هغو شپو کې به د اوسنیو وزیرانو په جېبونو کې ایله اتیا کدارې په تکلیف پیدا کېدې. صاحبزاده صیب هم لومړی لږ فکرمن شو، خو وروسته یې وویل:

- سهې ده بس چاپ یې کړه، خو بیه ورته څو وټاکو او له دې سره یې د حساب وړوکی ماشین له جېبه راوویست. ۴ لکه او دېرش زره یې چې پر زرو تقسیم کړې، نو د هر ټوک بیه ۴۳۰ کدارې شوه، خو صاحبزاده صیب ورته وویل:

- د یوه ټوک بیه پنځه سوه ولیکه! دوکاندار ملګري ورته وویل:
- سمه ده وبه شي.

موږ حیران وو، چې صاحبزاده صیب به دومره روپی. له کومه کوي؟! خو په کومه ورځ چې یې د شعرونو ټولګه چاپ شوه، نو د واسکت له دننه جېبونو یې بندلونه راوګڼل، هغه د دې فرهنگي قربانۍ لپاره په لږو ورځو کې خپلې موټرې او ریکشې پلورلې وې. د کتاب

په چاپ سره ټولو د زړه له تله مبارکي ورکړه. هغه ډېر خوشاله شو، ټکنده غرمه وه، صاحبزاده صیب د کتاب په شیرینی کې له هوټله یو مست کړایي راوغوښت.

د شعرونو د ټولگې خو ټوکه دوکان ته رارسېدلې وو، په کار وه، چې ټولگه نه، د شعرونو پنډ ورته ویل شوی وای، ځکه شپږ کلن ماشوم او اويا کلن بوډا خو نه شو پورته کولی.

له چاپ وروسته، صاحبزاده صیب د خرڅلاو لپاره په دوکان کې د کتابونو د اېښودو غوښتنه وکړه. د ملگري دوکان مو تنگ او کتابونه ډېر درانه وو، خو مجبور و، بڼه یې ورته وکړه، سل ټوکه یې دوکان کې په ډېره خواری کېښودل او د نورو یې کور ته د وړلو تاییا وکړه. د صاحبزاده صیب په اند که ټوک په پنځه سوه پلورل شوی وای، نو هغه ته یې اويا زره کلداری گټلې.

له دې وروسته به د هرې میاشتې په پای کې هغه یو ځل دوکان ته سر رابښکاره کاوه، خو په درېو میاشتو کې د ثواب لپاره یو هم خرڅ نه شو. د ملگري په غوښتنه یې بیه راټیټه کړه، خو په کال کې یې بیا هم چا پانه وانړوله. دواړو ته بله لار پاتې نه وه، بیه وار په وار راټیټېده. پنځه کاله وروسته خبره اخر دې ته راغله چې د یوه ټوک بیه شل کلداری وټاکل شوه، دې کې هم شپږ میاشتې تېرې شوې، چې د پښتو د شاعری دښمنانو د صاحبزاده صیب یو کتاب هم وانخیست. نور نو د صاحبزاد صیب ژوند له اقتصادي پلوه په ټپه

ودرېد. دگتې وټې وسيلې يې لارې او د کرايي کوره يې نوره کډه هم په تلو وه. خوارکي له دوکاندار سره په تول خبره وکړه. په پای کې په دې سره سلا شول، چې زموږ دوکاندار ملگری ترې يو افغاني من کتابونه په شل کلدارې واخلي.

په بله ورځ په داسې حال کې چې صاحبزاده صيب د خپلو خيالونو او ارمانونو نه ډک نهه سوه ټوکه کتابونه په اوږده کراچۍ کې پخپله راکشول، د دوکان له څنډې موږ ته ښکاره شو. پر مخ يې خولې راروانې او سکمونه يې کول، چې له بده بخته د ښار يوې ژورې ويانۍ کې پرې کراچۍ چپه او کتابونه پرې د پاسه راپرېوتل. په يوه منډه ورغلو، صاحبزاده صيب مو له ناولو اوبو راوويست. تر پنځو لوتو اوبو تر کارونې وروسته مو ايله د هغه مخ وليد. يو نيم، نيم ککر کتاب مو هم ورته له لښتي راوويست، خو د ځينو د پاکولو هېڅ چاره نه وه، صاحبزاده صيب مو له لاسه ونيو، هغه داسې روان و، لکه زنگون چې يې ډېر خوږ شوی وي. لږ وروسته ودرېد او بيا يې د تگ پر وخت پاتې کتابونو ته په داسې دردمن نظر وکتل، لکه شاعري چې ترې ټول ژوند اخيستي او هغه يې د تلپاتې تباهي پر لاره روان کړی وي!!

د شرافت حرامیتوب

له هغې ورځې نه چې دې خاوره کې گډوډي جوړه شوه، نو له هماغه وخت مې د ورځې په تېرېدا سره د ذهن بېرې د ژوندانه ناخوالو دومره بنورنده کړه، چې د ژونديو په کتار کې په ډېره خواری حسابېدم، خو په حقیقت کې مې د بدن هر رگ د سیتار د تار په څېر اهتزاز کاوه.

د وژنو، ظلمونو او نورو نادودو سره خو معتاد شوم، خو ځینې نارواوې مې بالکل نه شوې زغملې. ما ډېر ژرنده کړي، نالوستي او د خدای په قهر ککړ خلک ولیدل، چې له ډېرو خواو نه ستر خلک شول، هغه خلک چې د ولې له امله به ورکړه موږکان په دایمي زکام اخته وو، د وخت په تېرېدو سره یې اولادونه د نړۍ د نازولو په کتار کې ودرېدل. د دوی دغه سترتوب یوازې له مادي پلوه نه وو، دې ډول خلکو دا چانس هم درلود، چې پر سترو سترو چوکيو کېني او د ډېر وخت لپاره پر خلکو باداري وکړي.

په کور کې به یې په همدې پیغور راکاوه، چې د دومره زده کړې، خدمت او هلو ځلو سره زموږ ژوند د زیرې بابا له ملنګانو نه ښه نه

شو. داسې پوهه دې په توپ والوځي، چې په درد نه خوري، له يوې نه دې دوه نه کړه او

د کور خبرې چې به مې واورېدې، نو د افغانستان د سياسي وضعې په څېر به ورته ناځوابه شوم. زه هم حيران وم، چې څه ووايم، څو ځله مې په وسو وسو وويل:

- نور څه وکړم، خپلې هلې ځلې کوم، کار کوم او په حلالو پيسو ايله همدومره کېږي چې ژوندي پاتې شو. نور حراميتوب مې زده نه دی او د شرافت په ژوند کې دلته انسان ته ايله کچالو او ډوډۍ ورورسېږي.

راته وويل شول، چې په اوس وخت کې حراميتوب يو عام رواج دی، د دومره پوهې او زده کړې نه خو لږ حراميتوب او چالاکي ښه ده!

خبره يې بده نه وه، خو د دې کار لپاره هم فطري وړتيا اړينه ده. که څه هم دوه ځله راته د غلا طلايي فرصتونه پيدا شوي وو، خو چې رښتيا درته ووايم، په خپل ضمير بريالی نه شوم.

کله کله چې به مې خپل پخواني سپېره، مگر اوسني شتمن ملگري وليدل، نو په خندا کې به مې ورته وويل:

- ياره! لږ د غلا او حراميتوب چل خو ما ته هم وښايست. هغوی به د ځواب پر ځای په خندا او بيا غلي شول. زړه کې به مې ويل، چې زموږ به هېواد کې خو د هر ډول ظرفيتونو د لوړولو ورکشا پونه او

کورسونه جوړ او لاجوړېږي، کاشکې داسې یوه اداره پیدا شي، چې ما کې د دروغو، چاپلوسی او غلا وړتیا پیدا او په دې برخه کې مې داسې وروزي، چې د نورو په څېر زه هم د احساس او وجدان سره د تل لپاره د نن وخت د عاطفې په څېر خدای پاماني وکړم.

په همدې فکر کې وم، چې نابیر مې پر داسې یوې لوحې سترگې ولگېدې، چې نوم یې حیران او بیا خوښ کړم.

(په شرافت کې د حرامیتوب د زده کړو مرکز)

په خوشالۍ مې د مرکز کوايف له چوکیدار نه وپوښتل:

- وروره په دې مرکز کې هغو خلکو ته زده کړې ورکول کېږي، چې تر اوسه یې غلا، تالان، بې وجداني، غوړه مالي یا بل کوم ټیټ کار نه وي کړی او د اقتصادي پلوه لاد خدای په قهر اخته وي.

سړی راته ډېر مخلص ښکاره شو، ورته ومې ویل:

- خو د دې ټولو سره سره یو ژوندی وجدان په کې څنگه وژل کېدای شي، زه خو دا ستونزه لرم؟.

په حکیمانه انداز یې وویل:

- په لومړي سر کې هر انسان همداسې وي، د دې کورس استاذان له مختلفو تاکتیکونو نه کار اخلي، هر څه په تدریج سره پر مخ ځي او پخپله به که خدای کول درنه په لږ وخت کې لوی انسان جوړ شي.

بيا مې وپوښت:

- د چاپلوسۍ تدريس په کې هم کېږي؟ خو ما ته د غلا نه هم دا ډېر سخت کار ښکاري.

ويې خندل:

- وروره! دلته چاپلوسي په ډېر هنري انداز او د يويشتمې پېړۍ سره سمه د ډېموکراسۍ په رڼا کې ښودل کېږي. دې مرکز کې هغه استاذان چې په چاپلوسۍ کې ډاکټري لري او د دې هېواد ستنې دي، ښودل کېږي.

له خوشالۍ نه موسکي شوم.

- ښه يانې ما نه هم چاپلوس او غل جوړولی شي؟

ويې ويل:

- ډېر په اسانه، بس لږ همت په کار دی، خدای پاک وايي ته حرکت کوه، زه په کې برکت اچوم.

- ښه نو وروره مياشتنۍ فيس يې خومره دی؟ دا ستاسې ځای خو مې ډېر خوښ شو، زه خو خپل وجدان د پلۍ پرک ته کېښولم.

- د مياشتې درې سوه ډالر.

په حيرانۍ:

- درې سوه ډالر؟!

سترگې يې برگې کړې:

- ولې دا تا ته وړه خبره ښکاري، چې غلا او چاپلوسي هم وکړې، خو دا هر څه په شرافت کې وي، څوک درته غل او چاپلوس ونه وايي؟!

له دې سره د فیس له وېرې یو لوی گام شا ته شوم، خو ورسره د ښار په یوه ژور ناولي لښتي کې روالوېدم. او بیا داسې ښکاره کېدم لکه په حرامیتوب کې د شرافت احساس مې چې په هماغه ککړو اوبو کې چوکیدار ته پرېښی وي!!

د غم خوشالي

په دې راته ځان ناځوانه ښکارېده، چې د دوست د پلار مړينې ته مې په خپل وخت ونه رسېدم؟! که رښتيا خبره شي، نو دومره گرم هم نه وم، په سوونو کيلو مټره لرې او خبرېدا مې دوه ورځې وروسته. خو ورځې وروسته يې د کور کوڅې ته ورسېدم. له مخکې مې له ځانه سره د همدردۍ او خواخوږۍ خبرې جوړې کړې او چې کله يې هوجره کې غلې کېناستم، سره له دې چې بايد يو اوږد سورت مې قرائت کړی وای، خو پرته له انا اعطينا نه مې بله چاره نه وه، ځکه مې نو له ناچاری د هماغه په قرائت په اوږده انداز پيل وکړ. وروسته مې د دعا لاسونه پورته او په ژرغوني بڼه مې وويل:

- کاکا دې خدای وښيي، هغه ته دې خدای جنتونه ورکړي او تاسې ټولو ته د زړه صبر. حقه لار ده، ټول پرې ورروان يو. زما زړه لانوره همدردی هم غوښته، چې ملگري مې په خدا وويل:

- دا خبرې پرېږده، چای زر وڅښه چې بهر وځو.

د ملگري په خدا مې شک پيدا شو، په خپل خپګان حيران غوندي شوم، ورته ومې ويل:

- کاکا خو په رښتیا وفات شوی؟ هغه بیا موسکی شو:

- کاکا به خپل کار کړی، پاڅېږه چې وځو. له دې سره نېغ پاڅېدم،
دواړه پټو ته لاړو. شک مې نور هم ډېر شو:

- هلکه ما خو به څه تېروتنه نه وي کړې، چې خاندې؟ زه خو خبر
شوم، چې درې ورځې مخکې کاکا په حق رسېدلی او تا ته چې
گورم؟!

هغه بیا په خندا شو:

- خبره دې سمه ده، په رښتیا مړ شوی.

- نو ته خو هېڅ خپه نه یې؟! دې نه مالومېږي، چې زه تېروتي یم. ته
ټوکه کوي، ځکه د سورت د ویلو پر وخت هم ته خوشاله ښکاره
کېدې.

- وروره خوشالي څه چې زموږ په ټول کور اختر دی. ملگري ته مې په
حیرانۍ وویل:

- د پلار مرگ او خوشالي؟! په شونډو کې موسکی شو، دواړه په
پوله کېناستو:

- هغه پلار نه و، د غم ګوډي و، ګوډي.

- یاره دا څه لوبه دې راخیستې؟! هغه خو به د خلکو مسئلې حل
کولې، هغه څنګه د غم ګوډی و؟!

- دا خو بېله خبره وه، چې بهر به د یوه پربنستي غوندي و، خو که د کور کیسې یې درته وکړم، نو بیا به وایې، چې افرین دې پر تاسې وي، چې د پلار په نامه د بلا سره مو دا بلا کلونه څنگه تېر کړل؟! په خبره کې یې راته وزن بنکاره شو. هغه وویل:

- له شرمه مو کلونه کلونه چاته حال نه شو ویلی، داسې ورځ به نه وه، چې د هغه د لاسه به ټول کور په اور کې نه و، ولاړ. مسلمانان پلار نه یو اسماني عذاب و، چې پر ټول کور نازل و، ایله مو هډوکي سپک شول.

- یاره زه خو دې حیران کړم، ما سره خو به یې ډېره بڼه ستړي مه شي کوله.

- چې نه یې منې، نو یو څو نادودې یې واوره! داسې ورځ به نه وه، چې زما ناروغه مور به یې بې گناه او بې خطا نه وهله. داسې وهل، چې د هغې خوارکۍ له غوښو خلاص وجود به یې په هوا کې پورته او بیا به یې پر ځمکه راوويشت. خويندې چې به مې د هغې خلاصون ته راغلې، نو له وېښتانو به یې ونيولې. په خدای باور وکړه، چې اوس مې هم د خويندو د سر نیمايي وېښته نشته. دا خو د هغه ورځنې عمل و. د کور د خلکو د مړي ژوندي جامې به یې له بکسونو راوويستي، د حوډلۍ په منځ کې به یې تیلی ورته کړ. د هغه په دې عمل به حیران شو، چې څه ورسره وکړو؟! که مو واهه،

په تربورانو او مسلمانانو کې مو نوم بدېده، بس بې له صبره به بله چاره نه وه.

په ډېرې حیرانۍ مې ورته وویل:

ـ هغه خو ناروغ هم نه و، روغ جوړ ښکاره کېده.

ـ وروه که زما دا کیسه څوک ولولي، خلک به وایي، چې رواني ناروغي یې لرله، خو قسم په خدای که نه ناروغ و او نه بل څه. ډېر وخت وروسته به مو که کله غوښه یا چرگ پوخ کړ او یوه ماشوم به ترې لږ څه خوړلي وو، نو ټول دېگ به یې پر ځمکه وويشت او په هر څه به پښو وخوت. که مېلمه به راغی، نو مور سره به مې یې د جنگ بانه جوړه کړه، د مېلمه تر تگ وروسته به یې د هغې غریبې په مخ په داسې حال کې چې پام به یې نه و، یو مرګونی ګوزار وکړ. تر ټولو بده یې دا وه، چې یو غټ مېخ او خټک ورسره و، د جنگونو نه وروسته به یې دیکچي او چایبرونه راواخیستل او ټول به یې سوري سوري کړل. که د دغو اعمالو د مخنیوي پر وخت به دې لاس وروړ، نو داسې څه یې درسره کول، چې والله که یې له تومته په پنځه څلوېښتو کالو کې خلاص شوی وای. زموږ په کور کې بې زما نه چې پښې به مې ترې سپکولی داسې څوک نشته، چې یا یې سترګه شنه نه وي او یا یې هم سر څو ځایه مات نه وي. که نورې خبرې یې درته وکړم، نو بیا به وایې به چې څو کاله مخکې دې باید وژلی وای.

د هغه خبرو ته ډېر حيران او غلی وم.

- په خدای باور وکړه، چې وروسته له ډېرو کلونو مو ايله دا درې شپې په ارامه خوب وکړ. قسم په خدای که په کور کې هېڅوک هم ورپسې خپه وي. ته خومې ورور يې، رښتيا خبره مې درته وکړه. هسې د دنيا له شرمه يې فاتحه اخلو، ځانونه خپه ښکاره کوو، خو خلک خبر نه دي، چې موږ په دې غم خومره خوشاله او ارام يو؟!.

د گرداري کوټ

ماخوستن چې کله کوټې ته راننوتم، نو د دفتر ملگري مې په عجیب حالت کې ناست وو. د چا د سر وېښته ولاړ ښکاره کېدل او د یوه نیم په کې د گربوانه تنۍ شکېدلې وه. گردارې له نورو لږ وړاندې ناست، خو نن شپه یې سترگې داسې خړې غوندې وې. دواجان چې په غیاب کې موږ گردارې باله، د خدای په عظیم الشان قدرت عجیب او غریب انسان و. له سره تر پښو یې بدن یو ډول، چې په تمامه مانا پرې د بامیانو د یوه بې ترتیبه کچالو تسل په اسانۍ کېده. هغه به د خپلې ونې د ټیټوالي د پوښلو لپاره د لویو پوندو بوتان په پښو کول او داسې مزل به یې کاوه، لکه د افغانستان ټول جنایتکاران چې یې په رڼا ورځې وژلي وي.

هغه دوه میاشتي مخکې رانازل شو. په لومړي سر کې یې دنده دا وه، چې دفتر ته گلپیان، الوګان او نور خوراکی توکي راوړي. د خپلوی دې کور اباد وي، دوه میاشتي وروسته د دفتر د مشر په اسلامي لورینه برناحقه منیجر شو، منیجرې نه د نعمتونو او امکاناتو یو ډنډ و، چې گردارې په کې چټکه لامبو پیل کړه. د

خودی، جوهر خو یې لاله پخوا نه پیاوړی و، خو منیجرۍ ترې سم یاغي آس جوړه کړ.

له دې وروسته نو گرداري هغه پخوانی گرداري نه و، د گلپیانو، لوبیاو او الوگانو خوراک یې موږ ته پرېښود او پخپله به یې بې له چوپان کباب، انرژیانو، شاتو او نورو جنتي نعمتونو نور څه تر ستوني نه تېرول. د هغه په لباس، حرکاتو او ډېر څه کې بدلون راغی. ډیره برېت به یې هر سهار خریيل او د سپریو ډډزو به یې ټول دهلېز پر سر راخیستی و. هغه مصنوعي کبر هم پیل کړ، د چا سره به یې په اسانۍ خبرې نه کولې، خو د خدای کارونه وو، چې دا هر څه ورسره پردي پردي ښکاره کېدل. گرداري که به هر څومره ځان عصري عصري کړ، خو خدای چې څوک په طبعي توګه څه ته نه وي جوړ کړی، کله جوړېدی شي. که داسې وای نو زراعتي چورګوري به په دوامه وزن اوس زموږ په ټولنه کې د چرګ مقام تر لاسه کړی وای.

د ژمي د موسم په رارسېدو سره گرداري وغوښتل چې خپله سلیقه لا پسې ښکلې کړي، ښار ته لاړ او خدای خبر په څو زره افغانیو یې یو کوټ واخیست. د کوټ په اغوستو سره له گرداري نه سم د مېلمنو بالښت جوړ شو. لنډه و نه، تنګ کوټ او بیا داسې چې یو څوک دې خپټا هم وي او ورپسې یې د کوټ ټولې تنۍ تړلې هم وي، تاسې خپله فکر وکړئ، چې څنګه به ښکاري؟! د گرداري کوټ، کوټ نه، سم د کبر او پوکی، خورجین و. هغه به تر کوټ وروسته په داسې حال

کې چې غټ سر به يې بې ضرورته ښورېده، په شمارلو گامونو د هر چا خونې ته ورننوت. د دفتر کارکوونکي به هم ورته پاڅېدل، خو چې کله به له دروازې ووت، ټولو به له ځان سره افسوس وکړ او بيا به يې په خپلو کې د هغه قواري او زمانې پورې وځنډل. لنډه دا چې له کوټ نه وروسته د گرداري حرکتونه د زغملو نه و. له دې وروسته به د دفتر کارکوونکو د هغه پر ځای په زړونو کې د هغه کوټ ته ښېرې کولې او دا يې د ټولو ناخوالو پلار باله. خونن شپه حالات بېخي بدل غوندې ښکاره کېدل. گرداري به د ورځې په اسانۍ چا سره خبرې نه کولې، خونن شپه په عمومي کوټه کې بې کوټه غلې او خرستړگۍ ناست و. ما لاد سترگو لاندې ملگرو ته کتل چې په همدې کې د خدا يو زور و پخ شو. د پخ سره داسې خداگانې شروع شوې، لکه د چا نه چې څوک په تخنولو ساه باسي. يار محمد خو راپرېوت، خپل تشي يې له خدا نه ونيول او په زوره يې وويل:

- واه موري مړ شوم.

حيران شوم، چې دا څه لوبه روانه ده؟! دې کې گرداري صيب په غوسه هغوی ته وويل:

- زه به تاسې سره گورم او بيا په بېړه ووت.

يوه زوروره او لېونۍ خدا تر ډېره روانه وه، اخر مې ورته په جدي لهجه وويل:

- اخر خبره څه ده؟ تاسې خو ریشخند راخیستی؟! په داسې حال کې چې لارې یې له خولې بادېدلې، ویې ویل:

- وئ وئ، یاره مړ شوم. دا د لېوني زوی گورې؟ په داسې حال کې چې د خدا اوښکې یې وچې کړې. گرداړی درته یادوم، ماښام راغی، چې تاسې کې چا زما کوټ پټ کړی دی. زریې راوباسئ. موږ ټول ورته حیران شو، چې دا سړی څه پرتې وایي. بیا یې وویل:

- چې گوره ښه به درته نه شي، له دې سره یې زموږ مېزونه او بیكونه لټ په لټ کړل، خو کوټ یې ونه موند. اخر مې ورته وویل:

- گوره ستا په کوټ به موږ څه وکړو؟ دا د ماشومانو خبرې مه کوه. مازیگر دې اغوستی و، موږ خو څه ماشومان نه یو چې کوټ دې پټ او وایې غوندو. بس یاره د ماشوم خبره نه وه، د ټوپک ډزو، گوزار یې کاوه، لاس مې ورته ونيو، ښه وو، نورو سره خلاص کړو. بیا مې ورته وویل:

- گوره وروره، ستا کوټ خو زموږ تخرگ کې هم نه راځي چې د ځان دپاره یې پټ کړو. ته فکر وکړه، ښار ته تللی وې. چېرته به درنه ورك شوی وي!

ښه و، سړی لږ غلی شو، تر لږ سوچ وروسته یې وویل:

- رښتیا په ښار کې مې په غاړه و، خو د پل خشتي جومات له مخې چې راتېر شوم، نو کوټ مې په ځان نه و. اشنا دا خبره نه وه، سم د

خندا ډزو. گرداړي نه په کوم تپل کې د پل خشتي کیسه برانو په
ژونديني کوټ ایستلی دی، خو دعوه یې په موږ وکړه. خدای شته،
د یار محمد په دې خبره ما ته هم خندا راغله، خوزه دې سوچونو په
مخه کړم، چې افغانستانه! څه کڼو کوټرو وخورې؟! په رښتیا هم
څوک چې څه ته جوړ نه وي، نو په پتلونونو او کوټونو ترې په یوه
ځای کې هم څه نه شي جوړېدای!!!

د مفتي داري

پلار ته مې دې خدای انصاف ورکړي، په درېيم ټولگي کې وم، چې برناحقه يې له ښوونځي نه بهر او په مدرسه کې داخل کړم. برناحقه مې ځکه وويل، چې نه راباندې سر دروند و، نه بېکاره غوندې وم، خو پرته له شرعي عذره يې په لوی لاس له ښوونځي وويستم او که څوک راباندې د کفر ټاپه ونه لگوي، نو ښه سهې زياتی يې راسره وکړ. سره له دې چې په کوچنيوالي کې مې پنځه وخته لمونځ کاوه، خو د ساده گانو دې کور وران شي، زما پلا يې په دې تېر ايسته چې زوی به دې گواکې په ښوونځي کې کاپر شي.

مدرسې ته چې لاړم، نو په يوه او دوو کې گېر شوم، د ښوونځي او د دې ځای چاپېريال کې راته ډېر توپير ښکاره شو، د استاذانو د رويې شدت او د نويو درسونو سره اشنا کېدل، راته په لومړيو ورځو

کې لوی پېټی ښکاره کېده. د تېښتې لار مې نه وه، خو اخر د سختو او مسافري سره روږدی شوم، خو داسې ورځ به نه وه، چې د ښوونځي د وختونو ټولگيوال به مې سترگو ته نه درېدل. د هغوی په یاد به مې زړه یو سپېڅلی درد وکړ.

کرار کرار مې هغوی هېر کړل، خو سره له دې به مې کله نه کله یو نیم په خوب لیده.

زموږ د درسونو د محتوی ډېره برخه د اخرت د ثوابونو د گټلو، د جنت د ترلاسه کولو او دنیا سره د کرکې په برخه کې وه. ځینې وختونه به مې زړه دروند دروند کېده، د وخت په تېرېدو سره راته د دنیا نور خلک لوی لوی گناهکاران او خپله خبره به راته د کاني کرښه ښکاره کېده.

ټولگي ته به پر نورو استاذانو سربېره کله نه کله د مفتي صیب په نامه داسې یو څوک چې په سترگو کې یې ځانگړې اغېزو، هم راته. هغه په موږ درسي ساعت نه درلود، خو د حورو، غلمانو او جنتونو خوندورې کیسې به یې کولې. د مفتي صیب خبرې به په داسې انداز وې، چې هلکان به یې خامخا پر ځانونو مینول.

په پای کې د مفتي صیب په خبرو دومره مین او گروهمن شوم، چې د نورو استاذانو خبرو ته به مې سم غوږ نه نیوه او د هغه د راتللو شېبې به مې شمارلې.

د مفتي صيب سره د مينې له کبله مې هغه اوږده مسافري، چې خپل ورونه، وږې خویندې او مور به مې هر وخت سترگو ته ولاړ وو، هم داسې هېر شول، لکه څوک چې دنيا ته يتيم راغلی وي.

په دغه وخت کې به ايله د اولسو کلونو وم، د مفتي صيب د جنت، شهادت او د هغه ځای د نعمتونو کيسو مې نور هم په زړه کې ځای ونيو. د هغه پر له پسې خبرو داسې کړم، چې د دنيا ډېر مسلمانان راته سوچه کافر او واجب القتل ښکاره کېدل. ژوند راته يو بې مفهومه شی ښکاره شو او پر ذهن به مې تل د جنتي حورو او غلمانو مينه حاکمه وه.

خو يوه ورځ چې ټولگي ته لاړم، نو حيران په دې شوم، چې دا ځل مې په ټولگي کې پخواني ټولگيوال ډېر کم او ډېرې يې زما د عمر هلکان وو. هغوی ټول له خبرو نه ډېر بې گناه او سپېڅلي ښکاره کېدل.

ما لا هغوی ته د سترگو لاندې کتل، چې مفتي صيب په سپينو جامو کې راغی، خو د نن ورځې خبرو يې له پخوا سره توپير درلود. هغه وويل:

- نن خو چې تاسې ته گورم، نو په رښتيني راته د جنت شهزادگان ښکاری. ستاسې د هر يوه په څېره کې راته د جنتي نور وړانگې له ورايه ښکاري. د شکر ځای دی، چې منان خدای خپلو جنتيانو ته په دې دنيا هم د حورو او غلمانو بشارت ورکوي. لوی خدای کله هم د

شهید وینه نه ضایع کوي. یو انسان چې د خدای په لاره کې دومره قرباني ورکوي، نو د هغه قرباني به څنګه بې بدله پاتې شي. هغه نورې خبرې هم وکړې، چې د غرمې د ډوډۍ وخت شو.

د خوراک ځای ته چې کله ورسېدو، نو حیران شوم. د هغې ورځې خوراک د نورو ورځو په پرتله ډېر ښه او ښه خو لا دا وه، چې په دې ورځ داسې رنگین شربتونه وو، چې موږ په کلونو کلونو لیدلي نه وو. د خوراک په وروستیو شېبو کې مفتي صیب په شمارلو قدمونو راغی او په مهربانۍ او موسکا سره یې وویل:

- جنتیانو! مشروبات ډېر وڅښئ، داسې ورځ کله کله وي. موږ بې د هغه له هدايته هم گيلاسونه گيلاسونه څښلي وو، خو د هغه په بیا تاکید مو ټول بوتلونه پر سرونو راواړول.

نیم ساعت وروسته ټولګي ته بیا ولاړو، خو دا ځل مو په بدن کې داسې بدلونونه راغلل، لکه څوک چې خوبولی یا په متوسطه اندازه نشه وي. د هرې شېبې په تېرېدو سره به مو د مفتي صیب د حورو خبرو په ذهن کې انگازې کولې. لږ وخت وروسته داسې شو، چې خپله جنس غریزه راباندې بره او بیا داسې شو، چې د عشق څپې مو توپاني شوې، هر یوه یو پر بل لاسونه اچول، زما بدن د خوندورو شهوتونو سمندر او داسې شوم، لکه هر څه چې مې له واکه وتلي وي همدې کې د ټولګي په هغه پراخ او لوړ ځای کې چې مفتي صیب به پرې ولاړ او خبرې به یې کولې، داسې پېغلوتې نجونې چې د

بنايست او نازونو پرې تمامه وه، رانېكاره شوې. نجونې سر تر پايه د مينې او عشق په خومار لمبېدلې وې. هرې يوې به موږ ته د مينې بلنه راکوله. په پای کې له کنټروله ووتو، په کرار کرار وړپاڅېدو، خو دومره متره راکې نه وه، چې ويې نيسو. هغوی به رانږدې او د مينې اظهار به يې کاوه، خو موږ د هغې ناپايه تلوسې سره چې لرله مو، ونه توانېدو، چې په غېږ کې يې ونيسو، داسې وخت کې به يې يوه خوږه موسکا وکړه او له موږ به لرې شوې. دې کار تر يوه وخته دوام وکړ، خو تر پايه بريالي نه شو، چې د خپلې مينې تنده پر دغو حسينو ماته کړو. په پای کې ټولې پرې مخې روانې شوې او چې کله موږ ورته له تلوسو نه په ډکو سترگو ورکتل، نو د بلنې لاسونه يې اسمان ته ونيول او دا نغوته يې راکړه، چې گواکې هلته به سره گورو.

د هغوی په تللو مې يو نه خړوبېدونکې ارمان په زړه کې نيمگړی پاتې شو، چې همدې کې مفتي صيب راغی. هغه ته مې په لنډو ټکو کې د راغليو نجونو کيسه وکړه. له دې سره يې په لږ لږ غږ وويل:

ما شا الله، تاسې ته خو په ژوند يني د جنت زېږی شوی دی، تاسې چې څه ليدلي دي، هغه جنګۍ نه، د جنت حورې وې. ښه ده چې رب العزت زما خبره تاسې ته ډېر زړ رښتيا کړه. خو دا به د هغه چا

په نصیب کېږي، چې لوی خدای ورته لومړی د شهادت عالي مقام ورکړي. د شهادت د ټکي په اورېدو موږ ټولو په لوړ غږ وویل:

- مفتي صیب موږ ټول شهادت غواړو. مفتي صیب وویل:

جزاك الله. د لوی رب حقيقي مومنان تاسې غوندې وي، زه به مولا صیب ته تاسې معرفي کړم، چې د شهادت اسباب درته تیار او چې څومره زر کېدای شي، تاسې د دغه الهي نعمت سزاوار کړي. مفتي صیب د مدرسې په یوه برخه کې خونه راوښوده، تر ټولو مخکې زه لارم. هلته مولا صیب په خاص ډول پر چوکۍ ناست و. د احسان په ډول یې وویل:

- شهادتخو داسې اسانه د هر چا نه په نصیب کېږي، سر په سر دوه ورځې به راشې، تر څو په خپل مشن کې کامیاب او سرفرازه شې. د دشیپې به مې کړی شپه هماغه ښکلې نجونې به خوب کې لیدلي. په دوو ورځو کې یې د انتحاري واسکت د الوځولو ټول تخنیکونه راوښودل. په اخرنۍ ورځ مې ورته وویل:

- مولا صیب! د شهادت نه وروسته خو به هاغه نجونې رښتیا هم راسره وي؟.

په شونډو کې یې ترخه موسکا وکړه:

- برخورداره! تا ته د جنت د کټلو سرتېفېکټ درکول کېږي، مفتي صیب به یې په خپلو مبارکو لاسونو سره درته دستخط کړي. رښتیا

هم په درېيمه شپه مفتي صيب د جنت د گټلو د پېلوم موږ درېو کسانو ته راكې. په دېلوم كې ليكل شوي وو:

تصديق كېږي، چې محمد ياسين د شين گل زوی د افغانستان د ولايت اوسېدونکی د خدای په لار كې د شهادت له امله د جنت مستحق او مناسب شخص دی. دا تصديق د دې دپاره وركړل شو، چې د شهادت نه وروسته يې مور و پلار په خپل مایه ناز زوی افتخار وكړي او د قيامت په ورځ لوړ سرونه وگرځي.

مفتي اعظم بقلم خود) (.

د جنت د اجازه نامې په ليدو بېحده خوښ او مفتي صيب راته نور هم گران شو. د حورو او غلمانو پسې نور نږدې لېونی شوی وم. نور نو د مدرسې هره شېبه راته كال ښكاره كېده، خو په همدې تلوسه كې يې ماخوستن مهال درې واړه په موټر كې كېنولو. خدای خبر په څومره وخت كې خپل منزل مقصود ته ورسېدو. يو وخت چې مې سترگې خلاصې كړې، نو د كابل ښار په يوه كور كې ناست وم. مفتي صيب مې ونه ليد. د هغه پر ځای مې يو بل سړی مخې ته ناست و. سهار وختي ټولو ته د پېچكاريو وهل پيل شول، خو نه پوهېږم، چې زما برخه څنگه خواره وه، ما ته يې چې كله وهله، نو د ستنې نه ډېر مواد مې له مټه لاندې وبهېدل. سړي لږ ښار كې وگرځولم او بيا يې له يوه ښوونځي نه درې سوه متره وړاندې په داسې حال كې چې تر كميس لاندې مې ځانمرگی واسكت اغوستی

و، ودرولم. سړی رانه لاړ، ما لاهیران حیران کتل، چې دې کې مې پر یوه نږدې سړي سترگې خوږې شوې. سړي ته مې شېبه په شېبه کتل، سترگې یې بالکل د مفتي صیب په څېر وې، خپلې سترگې مې وموښلې، بیا مې وروکتل، هغه هم خپلې سترگې په سترگو کې رادننه کړې، زه گرم نه وم، دغه سړی ږیره پاکه خریبلې وه، خو نور کټ مټ د مفتي صیب غوندې و. په حیرانۍ مې ورته وویل:

- ته خو بېخي د مفتي صیب غوندې یې؟! پر مخ یې د قهر څپه رابنکاره شوه:

- ستا یې د مفتي صیب سره څه؟! هغه وړاندې مکتب گورې، هغه چې ډېر ماشومان یې مخې ته ولاړ دي، د هغوی منځ ته ورشه او خپلې بټنې ته دې زور ورکه! هله برخورداره.

د برخوردار په ټکي مې شک په یقین بدل شو. د مفتي ښویه مخ راته ډېر بد ښکاره شو. حیران شوم، چې مفتي خپله لویه ږیره ولې خریبلې ده؟! په کتو کتو راته مفتي یو لوی شیطان ښکاره شو. ورته ومې ویل:

- مفتي صیب! ستا خو ډېره لویه ږیره وه، هغه سنت دې څه شول، دا ولې؟ هغه سترگې رابړگې کړې:

- گوره همدلته دې اوس په سر په تومانیچه ولم. هله زر شه، د جنت حورې به دې انتظار کوي، ورشه د هغو ماشومانو په منځ کې ځان

والوځوه. د ماشومانو لوري ته مې وروکتل، خپل پخواني ټولگيوال مې سترگو ته ودرېدل، هغه د بېوزلو زامن، چې په څومره کړاوونو به ښوونځي ته راتلل:

- مفتي صيب! دا خو ډېر واړه او بيا مسلمانان دي، دا څنگه والوځوم. هغه سترگې راسرې کړې:

- د همدې ماشومانو نه کافران جوړېږي. دوی واجب القتل دي. ماشومانو ته مې بيا يو ځل وروکتل، هغوی راته ډېر بې گناه او پاک ښکاره شول. نه پوهېږم، چې ولې مې د جنتي حورو په بدل کې دا سودا خوښه نه شوه. په کلکه مې ورته وويل:

- مفتي صيب! خوښه دې نه ده، چې واسکتا ته درکم؟! دا حورې او غلمان دې تا ته مبارک وي. له دې سره د مفتي پر مخ يوه خړه پرده راغله او په غوسه يې وويل:

- دوزخي! زه چې نه يم، نو دا نور به څوک جنت ته ولېږي، جاهله! ته د دين په خبرو څه پوهېږې؟! د دوزخي د ټکي په اورېدو نور هم حيران شوم. زړه کې مې وويل، چې دوزخي يم، نو جنت به څنگه وگورم؟! زړه مې و، چې په همدې واسکت مفتي صيب باد باد کړم، خو د اخري ځل لپاره مې ورته وويل:

- زه کله هم دا گلالي ماشومان نه شم وژلې. ما ته دا ډېره گرانه ده، چې د دوی سپينې کتابچې د هغوی په پاکو وينو سرې کړم. له دې سره مفتي واسکت ته لاس او تومانچه يې راوويسته، خو تر هغې

چې يې راباندې ډز کاوه، نو په يوه دروند سوک مې پر خوله بڼه
جوخت وواهه. سوک نه سمه چارکې تېرې وه، د مفتي مخامخ
غابڼونه پر سرک پراته، خوله يې له وينو ډکه او يوه لويه کړيکه يې
وکړه، د کړيکې سره له يوه اوږده دردمن خوبه راويښ، خولاس مې
د دېواله سره د گوزار له امله تر ډېره درد او څړيکې کولې!!

د درواغو بوسارې

چې رښتیا وي، نو درواغ به هم وي، د رښتیاو ښکلا د درواغو له امله ده. خو په هر شي کې حد او اندازه بیا تر ټولو اړینه او په ځانګړې توګه په درواغو یا نورو منفي کارونو کې خو ورته پام کول تر هر څه ضروري دی. سره له دې هغه خلک چې په اوسني وخت کې درواغ نه وايي، له بې شمېره اقتصادي، ټولنیزو او نورو ستونزو سره مخ دي او د درواغو په اوسني بازار کې یې هر ډول هنر ناچله دی، خو داسې هم نه ده په کار چې یو څوک دې د درواغو په وسیله په رښتیاو داسې یرغل وکړي، چې یو ډېر ساده یې هم ورسره نه شي منلای.

د درواغو ویل یو ځانګړې هنر غواړي، نو د دې لپاره چې د ښاغلو درواغ هسې ضایع نه شي، نو په کار ده، چې په دې برخه کې له احتیاطه کار واخلي، د بېلګې په توګه یو پیاوړی سیاستوال کولای شي، چې په خپلو منطقي درواغو د یوې ټولنې ډېر رانده او کانه وغولوي. د دې خبرې ژوندۍ بېلګې موږ او تاسې د سر په سترګو وینو. تاسې به په خپل چم ګاونډ کې په لسګونو داسې خلک ووينئ، چې کلونه کلونه یې سپېڅلي شعارونه ورکړل، خو په عمل کې د وېرونکو او خپرونکو خبرو په بڼه رابښکاره شول. په خواشینۍ سره د دغو عزتمنو مناسبه ستاینه ونه شوه، اړینه خو دا وه، چې د دېموکراسۍ په دې پیر کې چې د هر انسان حقوق په کې په خورا

ښه ډول خوندي دي، بايد د يوه مدني بنسټ يا خيريۀ ټولنې له خوا دغو خلکو ته د نړۍ د سترو درواغجنو مډالونه ورکړل شوي وای.

ښايي همدا لامل وي، چې دا ډول خلك اوس بيا راپاڅېدلي او د درواغو د تېرو حقوقو د نه ورکړې له امله يې يوه نوې مبارزه پيل کړې او د تلوېزونونو او راډيوگانو د گرډيو مېزونو د پروگرامونو له لارې يې نااشنا کوکې پيل کړي دي. دا خلك خپله دغه غوښتنه په داسې انداز کې کوي، لکه څوک چې ديني فرايض د زړه له تله تر سره کوي.

دا جنابان د دې غوښتونکي دي، چې مجاهدينو ته بايد د دې وخت ورکړل شي، چې د ښارونو يا هېواد دفاع وکړي. دا ډېره ښه خبره ده، خو په پښتو کې يوه اصطلاح ده، چې (دروغ وايه، په شرع يې روغ وايه). پوښتنه دا ده هغه څوک چې رښتيني مجاهدين وو، نو هغوی خو پنځه دېرش کاله مخکې شهيدان شول. که څوک ترې ژوندي پاتې شول، نو هغوی په کورونو کښېناستل او تر اوسه پورې يې اولادونه د يوې گولۍ ډوډۍ لپاره وچې شونډې گرځي او پر تاسې نور تر قيامته باور نه کوي او که دغه ښاغلي لويو غلو، لوتمارانو او د هېواد د ملي گټو دښمنانو ته مجاهدين وايي، نو بيا خو په شرع روغ دروغ نه وايي. همدارنگه که له پاتې ژونديو مجاهدينو نه لښکر جوړوي، نو د هغوی عمرونه خو شپېتو کلونو ته رسېدلي دي. څوک به د وينې د فشار ناروغي لري، څوک د شکر

او څوک هم د بل څه. ځکه نو د بوداگانو دا لښکر به په داسې حال کې جنگ کوي، چې د چا په لاسونو کې به د سیروم خلتې څوړندې وي، څوک به د شاجوړونو د ډکولو پر ځای د توخي شربتونه څښي او د چا مفصلونه به د نورو په وسیله کېمنډل کېږي. دا به نو د نړۍ یو نمونه یي لښکر وي. بله دا چې دا کره خبره ده، چې پانگوال او په ډالرو ماږه کسان کله هم جنگ نه کوي او نه یې کولای شي. د دې ډلې مشران خو اوس هغه پخواني خلک نه دي، چې بانجان به یې هم په چوب خط راوړل، اوس خو د دوی لمسي یوازې د ایسکریم په خوړلو پسې دوبي. یا سریلانکا ته ځي، ایا دا ډول نازولي به د یوه ډز سره تړت و نه وهي؟! په اصل کې دا خلک د خپلو پانگو، مانیو او د ځمکې پر مخ د جنتي دوامداره ژوند غوښتونکي دي.

په کار خو دا وه، چې د دې ډلې غړو د ټول افغانستان د خلکو غږ پورته کړی وای، ویلي یې وای چې د هېواد ټول خلک د افغانستان ژغورلو ته تیار دي. درېغه په یوې خپرونې کې ترې هم یوه ژورنالېست ونه پوښتل، چې وروره! ترننه خو مو لږ واړه واړه درواغ ویل، اوس مو ښکرور پیل کړل؟! تا خو نه مخکې جهاد کړی او اوس که یې کوئ، نو لومړی به بل چا ته په شا کېږې او بیا به ډز کوې. ستا ډز ته مو دوه لاسي سلام دی، تا چې کوم گلان کرلي، ډډزو یې لا اوس هم د هېواد فضا معطره کړې ده، ځکه نو خیر دی، نورې دا د درواغو بوساږې مه بادوه!!

د کمود فریاد

کور اباد چې په دې گډوډۍ کې زما درناوی لاهم درپه یاد او نړیواله ورځ مې نمانځئ. دا کار ستاسې د وفا او مینې استازیتوب کوي، گنې په نن وخت کې څوک د پلار یا سکه ورور ورځ هم نه نمانځي.



که رښتیا ووايو، ستاسې هم پرته له ما بله چاره نشته، ځکه مې نو ستاسې په مینه کله نه کله پيدا شي. خیر زه له ډېرو گیلو تېرېږم او په دې مو بښم، چې تاسې خپل ډېر رازونه له خپلو،

پردو، دوستانو او ولس نه پټ کړي، خو ما سره په مینه کې دومره اخلاص لرئ، چې شیرین لاله فرهاد سره نه وه کړې.

زه په رښتیا هم ستاسې تر ټولو ډېر پرده دار او رازدارملگری یم. ستاسې تر ټولو مصئون ځایونه زما نه پټ نه، بلکې داسې ښکاره

دي، چې د دومره لوی اخلاص بېلگه په هېڅ یوه بشر دوسته هېواد کې هم نشته.

خو زما صبر او اوسېله به گوره هم منی! ستاسې د گېډې د ماشین هر ډول ناخوالو ته مې سینه د افغانستان په څېر سپر کړی، گنې کومې نادودې چې ځینې وختونه ستاسې لوري له ما سره کېږي، په یوه کتاب کې هم روا نه دي. کله مې ټول چاپېریال بمبارد کړی او کله مې هم ستونی بند.

له دې وروسته نو ستاسې د نادودو نوې لړۍ پیل شي، څوک راپسې اوږده لړگي راواخلي او په ستوني کې مې وهي او ځینې خو مې خوله له زهرجنو تېزابو ډکه کړي. تا او خدای د داسې یوه خدمتگار سره چې ستاسې هر څه ورته په پوره صداقت سره مالوم دي، دا مناسبه ده؟!

حال دا چې گناه ستاسې، خو سزا یې ما له راکوۍ. که دغو بڼاغلو او اغلو د خپلو گېډو سره انصاف کولای، نو هم به زه او هم به اشرف المخلوقات د دې نادودو سره مخ نه و.

بله ناروا مو دا ده، چې تر پر له پسې ویشتلو چې زه ورسره مخامخ یم، بیا مې لاخوله په لوتیو بندوی. څوک راکې پلاستيکونه ږدي او ځینې خو مې ساه په زړو دستمالونو او جرابو بندوي. پوښتنه نشته، گنې د یوه محسن سره داسې چلند خو په خدای که په کار وي؟!

آخر زه هم نور تنگ شم، د ساه اخیستلو لپاره بله لار نه لرم، مجبور یم چې ستاسې ډالۍ بېرته کانگې او درېې کړم. که په دې وخت کې

فکر وکړئ، نو درمالومه به شي، چې ډېر وته خو د ژوند تر پايه هم، لويي او غرور نه دی په کار.

خو د دغې عمليې مخنيوی تاسې په لږه خواری کولای شئ. د خدای لپاره تر هر څه لومړی پر ما سم کېنئ، تر کېناستلو مخکې د اوبو غم کوئ. تر ډالۍ وروسته مې په خوله کې اوبه ډېرې اچوئ، تر څو مو نادوده په یو څه اسانۍ تېره کړم.

گرانو دایمي دوستانو! دا چې نن ورځ مو زما په نامه نړیواله کړې، نو په پای کې د خپلو حقوقو په لږ کې یو وړاندیز لرم. هغه دا چې زه ستاسې هر ډول ناخوالې په ورین تندي منم، له لوتو، ډېرو او تېزابو نیولې تر بلې هرې ستونزې پورې مو دوست زغم ته حاضر دی، خو د خدای لپاره له هغو خلکو چې د نورو حقونه یې خوړلي، حرام کبابونه او نعمتونه خوري او د خدمت په نامه د بېوزلو وینې څښي، د هغوی د موادو په تش بوی مې نوره زاره چوي. هیله لرم، چې په راتلونکې کې زما په وړاندې د دې ډول خلکو د راتگ بندیز ولگوي. زه هر ډول سپکاوی زغملی شم، خو پر ما باندې د دوی کېناستل راته نور په یوه قانون هم د منلو وړ نه دي. که تاسې یې د جنایتونو مخه نه شئ نیولې، نو لږ تر زما او زما د عزیزانو دروازي خو پرې بندې کړئ. له دې سره به تاسې د هغوی له شره خلاص او زه به یې د نه زغمونکو بویونو له عذابه خوندي پاتې شم!! ظالمانو دا خواني خو وکړئ، کنه!!

رښتینۍ ستاینلیک

د دفتر حاضري چې مې څنگه لاسلیک کړه، نو ملازم مې د کور د کرایې غوندې نېغ شاته ولاړ و:

- رئیس صیب غوښتی یې!

حیران شوم، چې په دې شنه سهار کې ورته څنگه گران شوی یم. دروازه مې وروټکوله او ورغلم.

- السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته!

سړي سپېږمې د پېښور د کوڅو غوندې تنگې او تندې یې د تایمې د اوبو په څېر تریو کړې. زړه کې مې وگرځېدل، چې ښایي په دې خپه شوی وي، چې دومره اوږد سلام مې ولې وکړ، اوس خوشات کټ زمانه ده، هر څه په یوه یا دوو ټکو کې خلاصه کېږي. په احترام مې وویل:

- صیب! لکه چې تاسې غوښتی یم؟

سړي سترگې داسې راپورته کړې، لکه پلار چې يې همدا ما په ډېرې
بې رحمۍ په شهادت رسولی وي:

- ته پوند يې که عقل در نه چا پټ کړی دی؟!

حيران شوم، چې دا څه په گډو وډو سر دی.

بيا يې وويل:

- دا زما تېروتنه ده، چې تا غوندې انسان ته مې په خپله اداره کې
دنده ورکړه، اوس دې په موږ پورې هم خدا شروع کړه!

خدای شته د پوند او عقل نه خلاص په ټکو مې خوا ډېره بده شوه،
زه غريب وم، خود داسې خبرو د اورېدو اوسېله مې نه لرله، سره له
دې مې په کرار ورته وويل:

- تاسې خو ما په خبره پوه کړئ، چې څه تېروتنه رانه شوې ده؟!

په کلانکارۍ يې په مېز پروت يو پلن کلک کاغذ لاندې راوغورځاوه:

- ته به داسې ستاينليك ليکې؟! ما ته خوله لومړي وخت نه ډېرو
ويلي و، چې دا سړی مقرر نه کړې، دا يو بېباکه انسان دی، د
رېښتيا په ويلو کې د ماشي غوندې د انسان په سترگو کې ننوځي.

د ستاينليك په ورځ پرونی ورځ راياده شوه.

په هغه ورځ چې زه د دفتر يوې کوټې ته ننوتم، نو تر اوياو ډېر
ستاينليکونه مې وليدل، چې دېوالونو ته ځوړند وو. دا

ستاينليکونه د عجيبو او غريبو خلکو له خوا نه زموږ ادارې ته ورکړل شوي وو، لکه ملکان، د جومات ملايان، د پروژو شريکان، دوکانداران، ولسوالان، سرمعلمان، نجاران، خياطان، قصابان او داسې نور.

د ستاينليکونو په ليدو په دې حيران شوم، چې رښتيا هم زموږ په هېواد کې پسات دومره لوړ ټکي ته رسېدلی، چې پورته ترې نور پرته له هوا بل څه نشته. پخوا به په سلو کسو کې ايله يوه ته د يوه ډېر غوره کار له امله ستاينليک ورکول کېده، خو اوس له هر چا سره په بوريو بوريو ستاينليکونه پراته او بنايي ډېرو خپلو ستاينليکونو ته په ترکاڼانو ځانگړي بکسونه جوړ کړي وي. په زړه پورې خودا چې د دغو ستاينليکونو په خلکو کې بې شمېره غله، نالوستي، لېونډرتان او حتی لېونیان د دې لړۍ د کتار په سر کې راځي.

د ستاينليکونو په ليدو مې سوړ اسوېلی وکړ، خو همدغه تاثر مې ټوله ورځ پر ذهن حاکم و، چې د ستاينليک په ليکلو مې پيل وکړ.

په همدې کې راباندې رئيس غږ کړ:

- ايا ستاينليک همداسې وي، چې تا د خريدارۍ امر صيب ته ليکلی دی؟

ته يې ولوله!

له سوچه راوينی شوم او د ستاينليک په لوستلو مې پيل وکړ:

د افغانستان د خلکو د ذهني وړتیا د سولولو موسسه

ستاينليك

په الهي عذاب ككړ د خريدارۍ امر صاحب!

السلام عليكم.

د وياړ ځای دی، چې تاسې غوندې فعال او په ما مين چالاكه انسان د پېرزوينو او عاطفې نه اينجانب بې حده مستفيد شوی او لاييې د فيوضاتو لړۍ دوام لري. له هغې نېټې نه چې تاسې دلته په خپلې سپېڅلې دندې پيل كړې، نو له اقتصادي پلوه، زما او زما د ټولې كورنۍ په ژوند كې قسم په خدای حيرانوونكی بدلون راغلی. په لږه موده كې مو د كورونو، گرانبيېه موټرو او د خدای د بې شمېره نعمتونو خاوند كړم. دا ستاسې برکت او ځانگړې مهارت دی، چې حتی يوازې د كور د لگښتونو لپاره پرته له معاشه ما ته د مياشتې څلور زره ډالر په منظمه توگه په پاكټ كې په شريفانه ډول ږدی. ستاسې د ستاينې وړ بل ټكی دا دی، چې د چا پلار مو هم كله په حسابۍ كې كمی نه شي پيدا كولی. رښتيا هم زموږ په هېواد كې دا ډول استعدادونه ډېر لږ پيدا كېږي. ځكه نو تاسې ته په ډېر ادب دغه ستاينليك دركوم او همدارنگه مالي څانگې ته سپارښتنه كوم، چې د لاهڅونې لپاره تاسې ته د عمرې شريفې ټول لگښتونه برابر او د خير په دغه كار كې عاجل اقدام وكړي. زه يو ځل بيا يادونه

کوم، چې رښتیا هم دا هېواد ته غوندې شریفو او په اصولو پوهو
خلکو ته شديده اړتیا لري، دې ځای کې لاس ته گټه، چې د هغه
هوښیار هغه خبره یاده کړم، چې ستاسې غوندې خلکو ته یې په
عجیب انداز کې ویلې ده:

په دنیا بڼه راسره وکړه

په آخرت کې د هر چا بېل دي کورونه

ستاسې د لایزالیتوب په هیله

()

الحاج میر تنور الدین

د سولېدلي موسسې مشر

- وېره هغه وخت يو چا ته پيدا کېږي، چې د وېرې اچوونکي نه پوښتنه وشي، له نېکه مرغه دلته خو دا خبره نشته او بله دا چې ډېری مسوولين زما د لارې ملگري او زما په څېر دي، نو ته اوس ووايه چې زه بايد ووېرېږم؟!

- ډېر معقول ځواب، په خوله کې دې راته خبره وچه کړه، خو خیر دا پوښتنه یو ځل بیا تکراروم، ته په رښتیا د هېڅ ډول انسان نه نه وېرېږي؟

- نه ما داسې نه دي، ویلي، چې زه د ټولو انسانانو نه نه وېرېږم، زما مطلب دی، چې په افغانستان کې له هېچا نه وېرېږم، خو د خپل بادار مخکې مې بیا سپن هم نه شم کولای.

- ایا دا یو بې ایمانه کار نه دی، چې له خپلو دې سترګه نه سوځي، رحم پرې نه لرې، خو د یوه پردې په مخکې بیا د یوې کنې کوترې غوندې یې؟

- تاسې به اورېدلي وي، چې د انسان یو ځل سترګې وشکېږي، نو بیا په هېڅ هم نه شرمېږي او بیا خو زما په دې کار کې کلونه کلونه وشول، نو ځکه اوس خپل بادار ته لاس په نامه ودرېدل، راته نسوار هم نه ښکاري.

- مننه، په دې پاک او رانه ځواب، خو په دې مې پوی کړی، چې یو جاسوس انسان په څه پېژندلی شي؟

- دا دې ښه پوښتنه وکړه، د ټولو نه مخکې که د یوه جاسوس سترګو ته په ځیر وکتل شي، نو یو ډول خړوالی په کې وي، ورپسې ښه یې دا ده چې د یوه رښتیني جاسوس د مخ خبره مسخه شوې غوندې ښکاري، د خبرو په وخت کې به د سترګو لاندې خلکو ته ډېر گوري، ذهني استقرار یې داسې ناجوړه غوندې وي. په دنیاوي لحاظ

ناڅاپي د شتو خاوند کېږي، خو دلته بايد يادونه وشي، چې ځيني مسلکي غله هم کېدای شي، چې ناڅاپي د شتو خاوندان شي، خو د جاسوس سره يې توپير دا دی، چې دا ډول خلک ځانونه خلکو ته د ملايکو غوندې ښکاره کوي، بس په هره خبره کې دين يادوي، تسپې ډېرې اړوي راپروي، د لويانو فاتحو ته هم ډېر ځي او ...

- خير يوسې، همدومره بس دی، ستاسې په اند کوم ډول خلک په جاسوسۍ کې ښه فېټ کېدای شي؟

- حريص، سياليمار، کم ذاته او کله کله هم ډېر مجبور خلک.

- ډېر ښه، خو د دوی پر فعاليتونو که لږه رڼا واچوئ، خوښ به شم؟

- د هرې استخباراتي ادارې جاسوس ځانله ځانله دنده لري او چې څه ورته وويل شول، بايد هغه په پوره ځيرکۍ سر ته ورسوي، د بېلگې په توگه په خلکو کې شرارت اچول، په ملي مسايلو کې د يو ملت د يو ځای کېدو مخه نيول، پر هېواد د مينو خلکو د خدمت مخه نيول، د ملي شخصيتونو ترور کول، پوځي ځايونه او د هغوی د امکاناتو راپور، د نورو کولتور ته کار کول، لنډه دا چې هره هغه لوبه کول، چې بادر ته يې گټه ولري.

ايا تاسې په هېواد کې د نورو هېوادونو له جاسوسانو سره هم بلد ياست؟

- هه هه هه هه ډېری مې ډېر نږدې ملگري دي، په اونۍ نیمه کې سره بانډارونه لرو، مېلې او چرچې کوو.

- ستاسې په خپلو منځونو کې خو به کومه سیالي یار قابت نه وي؟
- نه، داسې جدي کومه سیالي نشته، خو غرور شته او هغه په دې مانا هر یو چې د کوم پیاوړي هېواد جاسوس وي، نو پر نور ځان لوړ گڼي او ویاړ پرې کوي.

- ستاسې په نظر د یوه جاسوس تر ټولو خطرناک کار کوم دی؟
- کارونه خو یې ټول خطرناک دي، خو زما په فکر، د یوې ټولنې د ارزښتونو له منځه وړل یې تر ټولو خطرناک کار دی، تاسې گوري، چې دا څو لسیزې په افغاني ټولنه کې زموږ پر مټ همدا چاره تر سره شوه، نالوستو، قاتلانو، او د هغو خلکو نه لوی لوی خلک جوړ شول، چې چا پرې پاده هم نه ساتله. د دې کار اغېز دومره پیاوړی دی، چې کلونه کلونه به افغانان بڼه ورځ ونه گوري.

- دا خو دې بېخي رښتیا وویل، پوښتنه دا ده چې خلک کله کله ستاسې ښکاره جنایتونه گوري، خو حکومت درته هېڅ هم نه شي ویلای، چې د دې راز په څه کې دی؟

- ما خو درته مخکې وویل، چې د هر یوه جاسوس بادار ډېر پیاوړی دی، دا خو د هغوی برکت دی، چې موږ سرې سترگې گرځو او څوک راته پورته نه شي کتلی.

- چې دا حال وي، دلته به سوکالي راشي؟

- هههههههه زه افسوس کوم، چې داسې کمزوري پوښتنه دې وکړه. یو فعال جاسوس د یوې فرقې پوځیانو نه ډېر کار کولای، شي، خو دلته د مچانو نه هم ډېر دي، د افغانستان په ټولو ادارو کې به شمارة جاسوسان دندې لري، نو اوس ته ووايه چې ارامي به راشي؟! - تاسې به ښه خوشاله یاست، چې په داسې یوه بې پوښتنې هېواد کې ژوند کوئ؟

- افغانستان زموږ لپاره له جنته کم نه دی، په نورو هېوادونو کې یو جاسوس په ډېر تکلیف سره ساه ایستلی شي، خو دلته د خدای کرم دی، چې تر ټولو عزتمن انسان جاسوس وي، هزار بار شکر.

- یوه سخته پوښتنه، که خپه کېږئ، نه؟

- مهرباني ورومرمه! چې هر څه کوو، کله کله باید رښتیا هم ووايو، اخر ما پورې هم د افغان نوم نښتی دی، په زړه باد مه پرېږده؟

- پوښتنه مې دا ده، چې ایا تر تاسې هم په دې ټولنه کې بې ننگه او بې وجدانه انسانان شته؟

- مسلمانان! دا خو ډېره اسانه پوښتنه ده، تر موږ ډېر بې ننگه او رذیل هغه خلک دي، چې زموږ پر دسترخوانونو ناست او زموږ چاپلوسي کوي، دا نو تر موږ هم ډېر پست خلک دي.

- اخرنۍ پوښتنه، څنگه کېدای شي، چې زموږ هېواد ته سوله او نېکمرغي راشي؟

- تر هغه چې د دې هېواد ټول جاسوسان په حضوري چمن کې په دار ونه ځړول شي، نو بل هر ډول کونښن په هوا کې د لامبو وهل دي.

- یاره جاسوس صیب! له دغې رښتینې مرکې نه دې ډېره مننه، ایله دې زما د زړه تهاکې لرې کړې؟

- تاسې نه هم مننه، هر وخت چې مو زړه ډک و، بې وېرې راتلای شئ، زه جاسوس یم، خو یو ریالېست جاسوس، اخر دا هېواد خو پر ما هم څه حق لري کنه!!

زه خو ماستر یم

نن مې بیا هغه ورځ رایاده او یوه عجیبه خدا راغله. کله کله گوره له ځانه سره یوازې خندا تر شریکې ډېره خوند ځکه کوي، چې دا رښتینې وي. نورې خداوې کېدای شي، تصنعی وي او د یوه چا د خاطرې په کې انسان خپله خوله بنایي برناحقه چینگه کړي.

فتح خان ښه هلک و، خو د اخره پورې په دې ونه توانېد، چې تر دولسم ټولگي پورې د کتاب متن سهې ولولي او یا هم داسې لیک وکړي، چې څوک دې پرې پوه شي، خو یو څو ښېگنې یې درلودې، دنگه ونه، پاکې جامې او په شونډو کې موسکا.

کابل ته په راتگ سره مې یوه ورځ سترگو ته ښځه ودرېد، خبر شوم، چې هغه هم د خپل کور سره تشریف راوړی دی، اوس د اولادونو خاوند او همدلته اوسېږي. د اوسېدو د ټکي سره په دې فکر کې شوم، چې په کابل کې اوسېدل، خو داسې اسانه نه دي، ځکه په اوسني وخت کې چې دې څلور پنځه کماله زده نه وي او یا هم په یوه اقتصادي مافیایي بانډ کې د گډون اعزاز ونه لرې، نو گرانه ده، چې د فتح خان غوندې یو کمزوری دولسم ورکي موجود دې د کور کرایه هم ورکړي.

زه دومره اوزگار نه وم، چې د فتح خان غمونه دې وتلم، خود دوستۍ داسې مزې وي، چې د اړیکو له اخوره ترې څوک په اسانۍ نه شي شړل کېدای.

په بله ورځ مې له یوه بل چا نه د فتح خان د ځای او ژوند پوښتنه وکړه، هغه راته په قومانده انداز وویل:

- فتیګی خو اوس هغه فتېګی نه، په رښتینې فتح خان دی. خپل کور، لوکس موټر او داسې علمي دنده، چې ته خويي رانه والله که په شلو کلونو کې هم وگورې.

سنجیده شوم:

- هلکه ریشخند مه وهه، چې خبر ترې نه یې، نو ستا خندا خو مې والله که پرې لورېږي.

سړی په غوسه غوندې شو:

- وروره ریشخند خو ته وهې، چې یقین دې نه کېږي، اصل کې ته پخپله د هغه پورې خاندې او یا لکه چې دا دې پرې نه لورېږي؟!

- خبره داسې نه ده، زما پخوانی دوست دی، زه به پرې ولې خپله کېږم؟ خو تا چې څه وویل، داسې ټوکه غوندې راته ښکاره شوه.

سړي ته زما خبرو خوند ورنه کړ او په توندۍ لاړ.

زه هم گرم نه وم، حیران دې ته وم، چې څه باندې یو کال مخکې مې په پېښور کې لیدلی و. الف ته یې بو وایه، د عقل په مرسته یې د ژوند د ښه کېدا هم کوم څرک نه و.

خدای شته، پرې خوشاله شوم، زړه کې مې ویل، چې ژوند په منډه نه په ټنډه دی، کېدای شي، خدای پرې مهربانه شوی وي، خو که په زده کړه او پوهه شي، نو د ژوندانه اسانتیاوې خو به ترې د تل لپاره مروړې وي.

د سړي خبرو مې پر زړه یو نوی اغېز خپور کړ، مخکې که به مې اونۍ کې یو ځل یادېده، اوس نو یې د یادېدو گراف درې ځله لوړ شو.

بدمرغي دا وه، چې ما سره د فتح خان شمېره هم نه وه. د دوستۍ تړون له یوې خوا او د هغه د لویې دندې او ښه ژوند کیسې یې لا زما د لیدو تلوسه ورځ تر بلې ډېروله.

بله ورځ د ښار په یوې څلور لارې کې پلۍ روان وم. نابره مې بیا را په یاد شو، خو رښتیا چې کله کله د انسان شپږم حس هم په ناڅېرۍ کې کار کوي. په سوچ کې روان وم، چې مخامخ راسره یو څوک داسې سینه په سینه ټکر شو، لکه له قصده چې یې دا کار کړی وي. چې سترگې مې پورته کړې، نو یو ډېر لوکس کس مې مخې ته موسکې په ډېره لوکسه درېشۍ کې ولاړ و. د سړي ږیره او برېت نه

وو، او حتی تر وروڅو پورې هم د اوسنیو ښځینه هلکانو په څېر د پر
منظم و. په موسکا یې راته وویل:

- لکه چې ودې نه پېژندم؟

- خدای مې دې نه غلطوي، داسې د فتح خان غوندې راته ښکاري.
سړی په خدا شو:

- د فتح خان غوندې نه، پخپله فتح خان یم.

په مینه مو غاړې ورکړې. د خبرو اترو پر وخت یې د سلیقې تر اغېز
لاندې وم. دواړه د پر خوشاله شو. اخر مې ترې د دندې پوښتنه وکړه:

- په تعلیمي نصاب کې دنده لرم د نصاب غړی یم.

د ماشومانو غوندې مې ورته وویل:

- گوره ټوکې مه کوه!

څنگه هغه د دولسم ټولگي شهادتنامه دې واخیسته که نه؟

سړی لږ سنجیده شو:

- ما خو ماستري هم کړې ده، اوس ماستر یم. زموږ اداره کې چې

څوک ډاکتر یا ماستر نه وي، دنده چېرته ورکوي؟ وایي چې په ۲۴

ساعتونو کې هوبنډیار انسان هم یو پنځه دقیقې احمق کېږي. زه

لومړی غلی شوم او بیا خدای د زړه له تله خدا راوسته.

فتح خان باندې مې خندا ډېره بده ولگېده، نږدې همداسې روان شوی و، خو په غوسه يې وويل:

- ته لکه چې ما پورې خاندې؟!!

د سترگو اوښکې مې پاکې کړې:

- زه تا پورې نه، د نصاب پورې خاندم. ته خو ماشا الله ماستر او د هېواد وياړ او د اوسني تعليمي نظام کدر يې!!

فتح خان سپرې نورې هم تروې کړې، خدای پاماني يې وانخيسته. خو د تگ پر وخت مې د بښنې په انداز ورته وويل:

- خدای دې تا د دې هېواد د بچيانو له سره نه کموي، ستا فيوضات دې خدای د دې هېواد د تعليمي نصاب له گلستانه نه کموي. دا خو ستاسې غوندې خلکو برکت دی، چې د افغانستان تعليمي نصاب يې د يوې غوره طنزي ټولگې لوړ مقام ته رسولی او له لویو او وړو يې لار ورکه کړې.

زه ښکلي پتاقۍ يم

چې کله د تلوېزون پر بڼيښه راښکاره شي، نو ټول له خوښۍ چغې کړي:

ـ هله ده راغله، چې شی! د کور ټول خلک يې سندرې او اداگانو ته غوږ غوږ او خوشاله شي، خو زه له حیرانۍ نه له ځانه سره وږې وږې توبې وباسم. د خدای دې کړو ته حیران شم، چې په ځینو انسانانو کې څنگه په لږ وخت کې دومره بدلون راولي، چې که چا ته يې کیسه د قسمونو سره وکړې، نو هم به باور پرې ونه کړي.

يو کال مخکې چې به هغه کله موږ سره د دفتر په موټر کې ناسته وه، نو په ټوله لار يې بې د خدای له یاد او ذکره بله خبره نه کوله، که کوم ځوان به هسې له ځانه سره وخنډل، نو مرځنۍ به له مخکې سيټ نه په غوسه مخ راواړاوه:

گوره زه له هغو جنکو نه یم. که چا بد راوکتل، نو پوستکی به یې وباسم. له دې سره به ټول د اوسنیو پښتنو غوندې غلي شول.

مرخنی به نه یوازې، په ټوله لاز اذکار ویل، بلکې پرته له ناغې به په اونۍ کې دوه ځلې روژه هم وه. خدای شته کله به مې پټ پټ زړه پرې ډېر خوږېده. پر سپېدلی زوړ کوټ، خیرن بې موره پتلون او داسې بوټان لکه لاری چې پرې ختلي وي، د هغې د بېوزلیتوب استازیتوب کاوه. هغې سره د بنایست ملکې هم دښمني کړې وه، مخ به یې کټ مت داسې ښکاره کېده، لکه پيشو چې د نغري ایرې پر سر باد کړي وي، وړې سترگې او بونجۍ پوزې یې بدرنگي لا ډېره کړې وه.

خو اوس، اوس پرې د چا پلار هم یقین نه شو، کولای، چې هغه دې هماغه پخوانۍ مرخنۍ وي. داسې نازک کمیس چې تخرگونه به یې ترې ښکاره کېدل، په پرتوگ خویې د پرتوگ گومان چا نه شو کولی او رښتیا خبره خو دا وه، چې اوس په کې میک اپ جادويي بدلون راوستی و. په سترگو کې اشارې، په اندامونو کې ادا، د الفاظو په ویلو کې نازکي دا هر څه یې داسې زده کړي وو، لکه د مرخنۍ نیا چې لا د هندیانو په هولي کې کلونه کلونه گډون کړي وي.

مرخنۍ په لږ وخت کې دومره مشهوره شوه، چې دویۍ خو نوره ورته د کوټه سنگي نه نږدې ښکارېده، تلوېزونونو پرې جنگ شروع

کې او چې کله به پر سټېج رابښکاره شوه، نو د ځوانانو سره به
بوډاگانو هم ورته په ټوپونو بسم الله کړه.

د دومره پرمختګ سره سره هغې د سندرو تر ویلو وروسته پټاقي
تخلص پر ځان ایښی و. د هغې تخلص زما حیراني دوه برابره کړې
وه. لومړیو ورځو کې به چې پر تلوېزون رابښکاره شوه، نو د هغې د
تقوی او دعاګانو وخت به مې سترګو ته ودرېده او داسې به مې
انګېرله، چې د مرځنۍ په څېره کې یو ډېر پرهېزګار او با تقوی
انسان سندرې وايي، اداګانې کوي، خو اوس چې د هغې د دومره
سندريز استعداد او چالاګۍ سره د پټاقي نوم اورم، نو حیران په دې
شم، چې د پټاقي د تخلص پر ځای یې د یوه لوی بم تخلص بر ځان
ایښی وی، نو غوره ورته په دې وه، چې د مرځنۍ هر ورون د یوه
نوميالي باډي بلډر نه کم نه و. ما داسې فکر کاوه چې د تخلص د
غوره کولو پر وخت هر څوک باید لږ تر لږه لومړی له خپل ځان سره
دا سوچ وکړي، چې تخلص یې د کړو وړو سره څومره تړاو لري.
داسې نه چې یو څوک د پوځنۍ د ټس سره بې هوښه کېږي او پر ځان
یې بیا باتور تخلص ایښی وي.

زړه کې مې ویل، که قسمت ورسره کله مخامخ کړم، نو لومړی به
ترې همدا د پټاقي د تخلص پوښتنه کوم.

د خدای کارونه وو، ډېره موده وروسته یوه تلوېزوني پروګرام ته
وغوښتل شوم. زړه کې مې تېر شول، چې کاشکې پټاقي هم راغلې

وي. غونډه روانه وه، چې په يوې برخې کې يې پتياقي د سندرې ويلو لپاره راوبلله. د سندرې نه يې په ليدو ډېر خوشاله شوم.

د غونډې په پای کې مې په چل چل کې ځان ورورساوه. کور يې اباد پخواني وختونه يې په سترگو کې و، د اداگانو په جامو کې نغبنستی روغې يې راسره وکړ، خو سره له دې يې ځانگړې کلانکاري کوله. د هغې دا حق و، چې ځان لوړ وگڼي، ځکه اوس يې ډېر لوی لوی رئيسان، پانگوال او د ادارو مشران د صحبت او انډيوالۍ ترې وو. د خبرو په يوې برخې کې مې ترې وپوښتل، که خپه کېږي نه، يوه پوښتنه درنه کوم!

په ځانگړې ادا يې وېښتان خپل مخ ته وشيندل او په خدا يې وويل:

- سولېدلی صيب گوره ته ډېر وران يې، سخته پوښتنه به نه کوي؟

ورته ومې ويل:

- سخته به نه وي، خوښ يم، چې ماشا الله ډېر پرمختگ دې کړی، خدای مو اخره خاتمه ښه کړه، خو د دومره پرمختگ سره دې ډېر وړوکی غوندې تخلص پر ځان ايښی، دا پتياقي بدلوی نه شي؟

لومړی لږه خدا ورغله، خو بيا سنجيده شوه:

- دا تخلص ما پخپله په ځان نه دی ايښی، دا خلکو راکړی. د خلکو

مينې ته څنگه په سپکه وگورم؟!

حیران شوم:

- خلکو څنگه درکړی، خلک دې خدای خوار کړي، چې ته یې پتیاقی-
کړې؟

بیا خندا ورغله:

- سولېدلې صیب! دا خو زما د یوې سندرې لومړی بیت دی. د
خلکو دومره خوښ شو، چې اوس راته ټول له ډېرې مینې پتیاقی-
وايي.

- عجیبه ده، دا خلک هم عجیب مخلوق دی، خو که هغه بیت راته
ووايي، نو ما به مې جواب پوره موندلی وي.

د لاس د سرو بنگرې یې په بل لاس ونيو:

- حیران دې ته یم چې تا غوندي مشهور شاعر او فرهنګي انسان تر
اوسه زما دا شاهکار سندرې څنگه نه ده اورېدلې؟!

- بښنه غواړم، خیر دی اوس یې ووايه! بل ځل به داسې نه کوم.

- سندرې داسې ده چې :

ډبله غوندي بڼکارم خو په زړه باندې نری یم

زه بڼکلې پتیاقی یم زه بڼکلې پتیاقی یم

له ناکامه مې ورته وویل:

تاسې پخپله په دې خوشاله یاست؟، ځکه پتیاقي خو یو وړوکی
غوندې درز هم کوي.

خندا ورغله:

- پتیاقي نوره توره وي، که سپینه؟! چې کله خلکو کې رابنکاره شم،
نو هغوی داسې شي، لکه انفجار چې مې په کې کړی وي، خو زما
انفجار خلک نه وژني، بلکې بې هوشه کوي یې. نو اوس ته ووايه،
چې زه پتیاقي یم که نه؟!

ورته ومې ویل:

- با الکل چې پتیاقي یې، خو ما ته اجازه راکړئ، هسې نه چې زه
دې هم د پتیاقي په مجروحینو کې حساب شم!!

سلاکاري يانې پساتېزم

سقراط ویلي (د یوه هېواد سیاسي واک باید د داسې یوې شورا په لاس کې وي، چې غړي یې حکیمان یانې فیلسوفان وي). د اسلام دین هم په شورا یا سلاکارۍ تاکید کړی او د عقل هم دا غوښتنه ده، چې په سختو او مهمو مسایلو کې باید له یوه چا سره سلا وشي.

د یونان د دغه لوی فیلسوف موخه دا وه، چې سیاسي واک باید د یوه هېواد د داسې غړو په لاس کې وي، چې په سیاست کې له نورو خلکو پوه او د دې وړتیا ولري، چې هېواد په ښه توګه اداره، عدل تامین او خلکو ته سوکالي او ښکمرغي په برخه کړي.

رښتیا هم کله نه کله په سیاست کې داسې څه رامنځ ته کېدای شي، چې پخپله د یوه هېواد مشر په یوازې ځان نه شي کولای، چې پرېکړه وکړي، له همدې امله اړ وي، چې د ټولنې د تجربه لرونکو او پوهو خلکو سره مشوره وکړي او د ستونزو د حل لپاره مناسبه لار پیدا کړي.

سره له دې چې زموږ د هېواد په تېرو حکومتونو کې د سلاکار یا مشاور په نامه کوم رسمي پوستونه نه و او نه هم کله په ناپامۍ کې

هم چا د سلاکار نوم اورېدلی و، خو له نېکه مرغه د کرزي صيب د حکومت په راتلو سره د سلاکارانو بازار دومره گرم شو، چې له رسمي پوستونو نه د سلاکارانو شمېر ډېر او دا دی تر نن ورځې پورې يې لږۍ بڼه په درز کې روانه ده.

اوس هم که چېرته د ولسمشر د ډېرو بوختياو له امله په مناسبو ځايونو کې د گوتو په شمېر سلاکاران وټاکل شي، نو څه بده خبره نه ده، خو پوښتنه دا ده، چې سلاکار په رښتيا هم د سلاکارۍ وړتيا لري، يا يې ټاکل اړين دي؟!

له بده مرغه په اوس وخت کې ډېری سلاکاران داسې خلک وي، چې هغه د چا د خبره يو ته بو وايي، خو د تېرو څوارلسو کلونو راهيسې همداسې لېونیان او بې احساسه، حتی مسلکي غله د سلاکارانو په پوستونو کې ټومبل کېږي.

پوښتنه دا ده، چې دا کار ولې کېږي؟

ځواب يې ساده او هغه دا دی، چې د سلاکارانو نه ولسمشر يا نور چارواکي ډېر مجبور وي. د سلاکار په پوستين کې دغه ننوتی خلک يا جنگسالاران وي او يا هم د شتو يا داسې وسيلو خاوندان وي، چې چارواکي يې د خپلو گټو لپاره پر دندو گوماري.

د دغو خلکو بې علمۍ، ناپوهۍ او نه مسلکيتوب ته چې ولسمشر يا بل چارواکی وگوري، نو په يو ځای کې هم نه شي فېټ کېدای،

نو ځکه یې د سلاکارۍ قالب ته ورننباسي. دا نو داسې قالب دی، چې نه په کې زده کړو ته اړتیا شته، نه سپېڅلتیا ته او نه هم احساس ته.

عام ولس چې کله د یادو خلکو کارنامو او تاریخي شالید ته وگوري، نو د نورو ناخوالو سره د اوسنیو نظامونو دې کړو ته هم ګوته په غاښ شي او دا فکر ورسره پیدا شي، چې که چېرې په اوسني دولت کې د هریو سلاکار میاشتنی معاش درې زره ډالر وي، نو ټولې اتلس میلیونه افغانۍ شوې. که له همدغو افغانیو نه یوې یوې کورنۍ ته د میاشتنۍ لس زره افغانۍ ورکړل شي، نو اتلس سوه کورنیو ته بسنه کوي او زرګونو وږو او بېوزلو انسانانو ته یې خیر رسېږي. هغوی له مادي او روحي ستونزو خلاصېږي، عدالت تامېنېږي او د روانې بې عدالتۍ د یوې برخې مخه نیول کېږي.

خو درېغه، نه په حکومت کې دا فکر شته او نه هم ډېری سلاکاران دا احساس لري، چې دغه ناروا معاش په دغه ناپوهۍ او بېکارۍ کې چې ټوله ورځ د بادیګارانو په څېر په مېلمستیو او کې ګرځي، وانخلي. ځکه نو سلاکارۍ د نوي پسات یوه نوې بېلګه ده او په پوره سپین سترګۍ ورته حکومت او هم سلاکار د مشروعیت خلته وراغوستي او هغوی په کې په مړه ګېده د مړزانو په څېر د ملت دانه خوري.

شامي قبر

ناخاپه مو په دفتر کې شور او ځوږ شو. د د فتر له کړکۍ چې مې سر وربکاره کړ، نو خلکو د زخمیانو په تذکره کې صاحبزاده صیب راروان کړی و. پنځه دقیقې به لاتبرې نه وې، چې په لویه خونه کې یې د یوه بشپړ مړي په څېر کېښود او خلکو یې د زړه په مېلو پیل وکړ.

د صاحبزاده صیب کړه وړه د یوه رښتیني مړي و، له مخ نه یې د ژوند تازه ګي الوتې وه او داسې ښکاره کېده، چې ساه به په کې نه وي. د دفتر همکارانو یې د ژوندي کېدو خواړي کوله، خو ما ته یې یو نیم درجن ماشومان سترگو ته ودرېدل او په زړه کې مې داسې دعاګانې ورته کولې:

خدايه په خپل قدرت په کې ساه پیدا کړې. ماشومان به یې څه کوي. دې خواړي خو به، چې کومه ورځ بانجان واخیستل، نو

خومره به ورته خوشاله و، خو اوس به یې کورنۍ د تدفین او مراسمو لپاره پیسې له کومه کوي؟! د مړي څښول، خو هم د بې عدالتۍ په دې پیر کې کومه اسانه خبره نه ده. خدایه ته یې په خپل حکمت خپلو ماشومانو ته بیا راژوندی کړې.

زما لاد د عاگانو لړۍ سر ته نه وه، رسېدلې، چې د صاحبزاده صیب له خولې نه ورو وویل شول:

- شامي، شامي!

د شامي د ټکي په اورېدو د ټولو پرمخونو د خوښۍ خپې رانېکاره شوې. په زړه کې مې تېر شول، چې صاحبزاده صیب د کم معاش له امله په میاشتو میاشتو غوښه نه شوه خوړلې، کېدای شي، چې په کوم واده یا ختم کې یې د شامي کباب خوړلو د کولمو غریبانه او کمزوری سېستم ور خراب کړی او نننۍ تکلیف ورته له همدې نه پیدا شوی وي.

د هغه د پښو د مښلو لړۍ لاهمداسې روانه وه، چې تر درېیم ځلي شامي ویلو وروسته یې سترگې وغړولې. لږه وروسته یې وړه موسکا وکړه او ورپسې یې د خپلو لمونځونو او نفلونو له برکته سر راپورته کړ.

یوه ملګري اتومات په خوله کې جېنسېنگ انرژي ورواړوله او لایې پوره نه وه، څښلې چې صاحبزاده صیب بالکل نورمال شو. موږ ټول د هغه په رغېدنه د زړه له تله خوشاله شو، د تخرګونو نه مې لاسونه

ورلاندې کړل او خپلې کوتې ته مې بوت او پر چوکۍ مې د یوه نوي وزیر غوندې په احتیاط کېناوه. لږ وروسته مې ترې وپوښتل:

- انشا الله اوس خو به صحت یاب یې کنه؟

یوه شرمېدونکې موسکا یې وکړه. الحمد لله. خوتاسې راسره په تکلیف شوې!

- تکلیف دې سر و خوري، خو چې ته بېرته خدای خپلو ماشومانو ته جوړ کړې.

- بس د همدې ماشومانو لپاره راباندې داسې لوبه وشوه.

حیران شوم:

- د ماشومانو لپاره څنگه؟! موږ خو ویل چې شامي کباب خپلی یې.

په لږ څه شرمېدونکي ډول:

- شامي کباب مې په سترگو نه دې لیدلی، مسلمانان نږدې په رښتیا هغه جهان ته رسېدلی وم.

زه نور هم حیران شوم:

- یاره صاحبزاده صیب! په موږ خو دې له وېرې مرگ تېر کړ. ماشومان دې راته سترگو ته نېغ ولاړ وو.

- د همدې ماشومانو د لاسه خو نږدې برناحقه مې شوی وم. پروږن راته د یوه تلوېزون د یوې خپرونې مسوول زنگ وهلی او ما هم ورسره منلې وه، د قبر یوه خپرونه کې نن د قبر مېلمه وم.

- د قبر مېلمه؟! خدای دې د هغوی کور وران کړي، دلته خو بې له هغې هره ورځ خلک په خپلو وینو کې لامبې، ټول هېواد مو له یوه لوی قبر نه کم نه دی. په کار ده چې د ژوند سره د مینې لپاره خپرونې جوړې کړې، یاره صاحبزاده صیب عجیب څه اورم؟!.

- په لومړي سر کې خو زه هم همدې فکر کې وم. دا یقین مې و، چې دې خلکو د قبر پروژې یوازې د همدې لپاره اخیستې چې افغانان کاهل او بېکاره کړي، که په چا کې د ژوند لپاره لږ څه هم پاتې وي، په دې ډول خپرونو یې ترې وتروړي، خو بس مجبوریت بد شی دی.

- ولې هغه کوم مجبوریت و، چې تا ورسره ومنله؟

په خپل تندي یې لږ لاس راتېر کړ:

- یاره یو نیم زر افغانۍ حق الزحمه یې ورکوله. زړه کې مې وویل، چې هر څه وي، د کور یوه سوږه خو به پرې بنده شي.

زړه کې مې وویل:

- چې یو انسان په کلونو کلونو په یوې موسسې کې کار وکړي، وړیا جمعي هم ورکوي او بیا د یو نیم زر افغانیو لپاره یو ساعت په قبر

کې کېږي، نو تر دې به بله لویه بې عدالتی د ډالرو په دې تالان کې چېرته وي؟! له اسویلي سره په ګډه مې ورته وویل، ښه کیسه کوه!

- سره له دې ما داسې ګڼله چې یو مصنوعي قبر به وي، په خوا کې به یې ناست يم. د قبر دعاګانې، سورتونه او مسئلې خو مې بې له هغې هم زده دي، یو ساعت خپرونه ده، خدای به یې تېره کړي.

خو چې ورغلم زما ګومان غلط وخوت. د تلوېزون د ودانۍ په لاندې برخه کې یوه تیاره خونه وه، په تمامه مانا یو رښتینی قبر چې شاوخوا یې خاوره پرته او هر څه تیاره وو، زما د راتګ انتظار کاوه. سم له واره یې په داسې حال کې په کې کېښولم، چې درې کمره وال راته پاس ناست او زما یوازې په قبر کې سر ښکاره کېده. دغو د ظالم زامنو د قبر شاوخوا یو څو شمعې هم بلې کړې وې. لږ وخت وروسته یې نکیر منکر راولېږل. د هغوی انداز هم ډېر هیبتناک او له وېرې ډک و. له ما یې پوښتنې پیل کړې. د ځوابونو د ورکولو پر وخت مې روحي حالت شېبه په شېبه خرابېده. سره له دې چې ما ډېر مړي لمبولي، خو داسې لوبه مې کله نه وه لیدلې. د پوښتنو او ځوابونو دې لړۍ ډېر دوام وکړ، په اخرو شېبو کې خو خپل ځان راته یو مکمل مړی ښکاره کېده. په خپلو راتلو ډېر پښېمانه وم، خو د تېښتې چاره نه وه، همدې وخت کې مې هم یو نیم زر افغانۍ سترگو ته ولاړې وې. د سوال ځواب د لړۍ په خلاصېدو مې زړه خوشاله شو، خو همدې کې راته ډایرېکټر له پاسه وویل:

ـ حالی دیگه فاتحی خوده بیگه!

د سورت په ویلو چې مې څنگه پیل وکړ، نو وار په وار مې خپل
حواس له لاسه ورکول. خپل یو یو ماشوم مې سترگو ته ودرېد. د
هغوی جامې، خپلۍ، قلمونه او کتابچې چې کله هم ما ورپوره نه
کړل.

خو سره له دې به مې زړه راتینګ او یو نیم زر افغانۍ به مې
سترگو ته ودرولې. په وسو وسو مې د سورت ویل پای ته نږدې کړي
وو، خو د قبر تیارې او د خپل ځان د فاتحې اخیستلو کار مې نوره
په زړه تیاره راوسته. چې ومې کتل نو یو لاس رااوږد شو، په موټي
کې یې یو نیم زر افغانۍ ما ته رانږدې کړې، تردې وروسته نوزه
نور په ځان نه يم پوه شوی، بنایي همداسې شا ته بې هوښه لوېدلی
یم. خو ښه ده، چې لحد نه و، قبر شامي و، گنې اوس به مې په
رښتیني د دنیا کړاوونو ته خپل واړه بچي یوازې پرېښي وای!!

لالهاندۀ مخلوق

د مخلوقاتو نوم ډېرو خلکو له کوچنیوالي اوږدلی، خو د مخلوق پېژندل، موږ غوندې خلکو ته چې خپل ځان نه پېژني، تا او خدای شومره د ریشخند خبره ده؟!

چې رښتیا درته ووايم، زه نه د بیولوژي کوم عالم او نه هم د حیواناتو خپرونکی يم، چې پر مخلوقاتو دې خبرې وکړم، خو مجبوریت بد شی دی، کله نه کله د زمانې ناخوالې له چينې نه جنرال او له یوه لېوني نه یو لوی چارواکی او سیاستوال هم جوړولی شي. د مخلوقاتو په برخه کې ښايي زموږ د هېواد اوسنیو نړیوالو خپرونکو په زړه پورې لیکنې کړې وي، خو دلته زه هغه مخلوق یادوم، چې د اوس لپاره د ځمکې پر سر اوسېږي او د شهرت بازار یې د افغانستان د جگړو په څېر تود دی.

په دغه مخلوق کې عجیبې څېرې شته، پلن خیتي، غونجاگان، برېتور، بونډی، ږيري، څنه ور، گنجي او حتی ځینې د بشپړو لېونو په څېر.

د څېرو سره یې هم زما کار نشته، ځکه هر څه چې دي، د خدای مخلوق دی او د خلقت پورې خندا د دنیا او اخرت دواړو سزا لري، نو ځکه دې خدای ترې موږ او تاسې وساتي، امین، ثم امین. په اصل کې زه هم گرم نه يم، د دوی اعمالو زه نور لېونتوب ته نږدې کړی يم، ځکه نو اوس په دې باور يم، چې دغه لالهاندۀ

مخلوق له موږ لار ورکه کړې، نو چې دا مجبوریت وي، دا زموږ د ډېموکراتیک حق دی، چې شکایت ترې وکړو.

خو یوه خبره ده، که د دوی انرژۍ ته وکتل شي، نو دا مخلوقات چې فعلاً د انسانانو په بڼه راڅرګندېږي، د ستاینې وړ ځکه دي چې په یوه ساعت کې د کابل په دې ګڼه ګوڼه کې په ډېرو ځایونو کې رابنکاره کېدای شي.

دا یې هم بلا پسې، اصلي موضوع د دغو بڼاګلیو او آغلیو هغه اظهارات دي، چې کله نه کله یې قسم په خدای سړی په بېخ او سر نه پوهېږي. د خدای دغه مشهور مخلوق یوه ورځ د یوه کار د کېدو لپاره داسې رمبرېږي وهي، چې له وښکو یې ځګونه په غرغړو وي، خو په بله ورځ یې بیا له خپلو خولو نه ځمبورک توپونه جوړ کړي وي او په مخالفت کې یې داسې ډزې کوي، چې په باروتو کې یې یوازې د همدوی د ورانې کلا شاوخوا پټه وي. د دغو هوايي مخلوقاتو بله ډله داسې ده، چې تر یوه ساعت تقریر یې که وینا فلتر شي، نو په خبرو کې به یې د نسکو د دانې په اندازه یوه ګټوره یا نوې ذره هم څوک په سترگو ونه ویني.

تر ټولو په زړه پورې خبره دا ده، چې ځمکې ته راغلي دا جنابان د نړۍ د ټولو کارونو متخصصین دي، له ترکانۍ، طبابت پوځي وړتیاو، اقتصاد نیولې د نړۍ تر سیاسته پورې په هر څه کې په لایتناهي کچه دوی نظر ورکولی شي، خو تر ټولو د حیرانتیا کمال یې دا دی، چې دغه ګروپ د دې وړتیا لري، چې له یوه کلینر یا یوه

مشهور تنبل نه هم په لږه موده کې افلاطون یا ارسطو جوړ، دریشي ورواغوندي او نېکتهايي يې په مړۍ کې د خپل عقل غوندې په غاړه کې راخوړنده او د ځانونو په خبر يې کړي.

خبره لنډه بڼه ده، د دغو مخلوقاتو ځينو خپرو نور د افغانستان د خلکو نه لاره او ګودر وړک کړی دی. په ميلونونو بېوزلي خلک يې په خپلو پرتو او د ملي ګټو پر ضد ويناو او ګډوډو وډو تبصرو په رواني ناروغيو اخته کړي دي. دا مخلوق د خپل خارق العاده عقل په برکت د دې هېواد ريښې پرې کوي. خو يوه خبره ده، چې دغه جنابان اصلاح ناپذير هم دي، بې له دې چې ستوني يې د بنگلدېش په خټو بند شي، بله لار نه لري. خو دا چې له پېښې تېښته نشته، نو خير دی، دوی دې هم زموږ دا مشوره ومني، چې: ای فيلسوفانو! موږ خو په کلونو کلونو ستاسې ټرکونو ټرکونو تقريرونو ته غوږ ونيو خو نور د خدای لپاره موږ په کراره پرېږدئ، ستاسې خپرو ته چې ګورو باور وکړئ، نورې کانګې راځي، دا سمه ده، چې ستاسې اغېزمنو خبرو دا وران هېواد ګل ګلزار کړ، خو خير دی، نورې مو دا مشورې او ويناوې خپلو خلکو ته وکړئ، ستاسې نظرونه ښايي په هوا او فضا کې ډېر بڼه پلي شي، د خدای لپاره موږ نور وبښئ او د لومړنيو مهاجرينو د وياړ په ګټلو خير دی، مريخ ته لاړ شئ. زه ځينې سياسي مبصرين يادوم.



مننه او کوروداني

د افغانستان ملي تحريک د هېواد پال او فرهنگپال شخصيت
بناغلي (امير خان يار) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې اثر
چاپ ته يې اوږه ورکړه. ملي تحريک وياړي چې د علمي اثارو د
چاپ لړۍ يې پيل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو
هېوادوالو څخه په خورا درنښت هيله کوو چې په خپل معنوي او
مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

يو ځل بيا ددې اثر له ليکوال او چاپوونکي څخه د زړه له تله مننه
کوو چې ددې اثر د ليکلو او چاپولو جوگه شول.

په فرهنگي مينه

د افغانستان ملي تحريک

REALIST SPY

STIRES AND STORIES

BY: HAFIZULLAH TURAB



د ليکوال چاپ شوي اثار

چرامې شوي اثار

پر خداي يې وسپاره

محلونه

څپې

پربوتې څېرې

د رڼا پر لور

کويته انستيتوت

تور زهر

دنيا

پښتنه

زنځيرونه

شک

سلام ديارلس برخې سيريال

خپلې مټې

او نورې لنډې چرامې



د افغانستان ملي تحريک

www.melitahrik.com

د خپرونو لړ: ۴۲

ورکه (لنډې کيسې)

د پريښتنې خواب (لنډې کيسې)

سلکې په لوېديځ کې (لنډې کيسې)

طلایي مرغان (لنډې کيسې)

رومانتيک منیجر (لنډې کيسې او ادبي ټوټې)

زوندې مړې (لنډې کيسې)

اوبښکې (لنډې کيسې) شريکه ټولګه

ريالېست جاسوس (طنزونه او لنډې کيسې)

پربوتې څېرې (د تلوېزونې چرامو ټولګه)

د پراتک پر ځای (د تلوېزونې چرامو ټولګه)

پر کلاب دې مرغلي (شاعري)

ژباړل شوي اثار

چېرته چې ساه پوه نه وي (انګليسي)

پر ټولنې ولاړه بيا رغونه (انګليسي)

د افغانستان اوسنۍ او پخوانۍ پولې (دري)

ناچاپ اثار

ارمان (د هند يونليک)

د کلاجان مادوري (تلوېزونې سيريال)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library